

Βρυξέλλες, 2.12.2015
COM(2015) 625 final

2015/0281 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Οι τρομοκρατικές πράξεις αποτελούν μία από τις πλέον σοβαρές παραβιάσεις των οικουμενικών αξιών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της ισότητας και της αλληλεγγύης, της άσκησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και μία από τις πιο σοβαρές προσβολές των αρχών της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, αρχές στις οποίες βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι σημαντικό να διαθέτουμε κατάλληλα μέσα για την προστασία των πολιτών της ΕΕ και όλων των ανθρώπων που ζουν στην ΕΕ, καθώς και για την καταπολέμηση των εν λόγω παραβιάσεων με αποτελεσματικό και αναλογικό τρόπο, τα οποία επαρκούν για την αντιμετώπιση των απειλών κατά της ΕΕ, διατηρώντας παράλληλα μια κοινωνία στην οποία επικρατεί ο πλουραλισμός, η μη διακριτική μεταχείριση, η ανοχή, η δικαιοσύνη, η αλληλεγγύη και η ισότητα.

Η τρομοκρατική απειλή αναπτύχθηκε και εξελίχθηκε τα τελευταία έτη. Στο Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για την Ασφάλεια¹ η Επιτροπή προσδιόρισε ως προτεραιότητα την αναβάθμιση του πλαισίου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και ανακοίνωσε την πρόθεσή της να επικαιροποιήσει την ισχύουσα ποινική νομοθεσία στον τομέα αυτόν ώστε να ανταποκριθεί σε αυτές τις νέες προκλήσεις. Μια νέα νομοθετική πρόταση για την αναθεώρηση της απόφασης-πλαίσιο για την τρομοκρατία ανακοινώθηκε στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2016², καθώς τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν ολοένα και περισσότερο το φαινόμενο του αυξανόμενου αριθμού ατόμων που ταξιδεύουν στο εξωτερικό για τρομοκρατικούς σκοπούς και την απειλή που αποτελούν κατά την επιστροφή τους.

Τα άτομα αυτά αναφέρονται συχνά ως «ξένοι τρομοκράτες μαχητές». Παρά το γεγονός ότι δεν πρόκειται για νέο φαινόμενο, η κλίμακα και το φάσμα ανθρώπων που ταξιδεύουν σε ζώνες συγκρούσεων, ιδίως στη Συρία και το Ιράκ, για να πολεμήσουν ή να εκπαιδευτούν με τρομοκρατικές ομάδες είναι άνευ προηγουμένου. Η τελευταία έκθεση της Ευρωπόλ για την κατάσταση και τις τάσεις της τρομοκρατίας στην ΕΕ (TE-SAT)³ διαπίστωσε ότι η σημερινή κλίμακα του φαινομένου αυξάνεται: Μέχρι τα τέλη του 2014, ο συνολικός αριθμός των ατόμων που ταξίδεψαν από την ΕΕ σε περιοχές συγκρούσεων εκτιμήθηκε ότι είχε υπερβεί τις 3.000 και τώρα εκτιμάται ότι έχει ανέλθει στις 5.000, ενώ την ίδια στιγμή αναφέρθηκε ότι ο αριθμός των επιστρεφόντων έχει αυξηθεί σε ορισμένα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι αυτό αποτελεί σημαντική απειλή για την ασφάλεια.

Όπως επεσήμανε η Ευρωπόλ «παρά το γεγονός ότι μόλις ένα μικρό ποσοστό των επιστρεφόντων μαχητών ενδέχεται να είναι αποφασισμένοι να πραγματοποιήσουν επιθέσεις στην ΕΕ, τα άτομα που έχουν ταξιδέψει σε ζώνες συγκρούσεων θα εξακολουθήσουν να αποτελούν σημαντική απειλή για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Εκτός από τις επαφές, οι επιστρεφόντες μαχητές μπορεί να έχουν αποκτήσει πείρα στις μάχες και επιχειρησιακή εμπειρία - και κατά συνέπεια να είναι ικανοί για επιθέσεις με μεγαλύτερο αντίκτυπο ή για πολλαπλές επιθέσεις - και είναι πιθανό να χρησιμεύσουν ως πρότυπα για νέους ανθρώπους με παρεμφερείς απόψεις. Επιπλέον, οι μη συμμετέχοντες στον σχεδιασμό επιθέσεων, ενδέχεται να

¹ COM(2015)185 final της 28ης Απριλίου 2015.

² COM(2015) 610 final της 27ης Οκτωβρίου 2015.

³ <https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>

δραστηριοποιούνται στη ριζοσπαστικοποίηση και τη στρατολόγηση άλλων, τη διευκόλυνση δραστηριοτήτων και τη συγκέντρωση κεφαλαίων.»

Οι επιθέσεις που πραγματοποιήθηκαν σε ευρωπαϊκό έδαφος κατά τη διάρκεια του 2014 και του 2015, με αποκορύφωμα τις πρόσφατες επιθέσεις στο Παρίσι τη νύχτα της 13ης Νοεμβρίου 2015, κατέδειξαν με τραγικό τρόπο ότι ο εν λόγω κίνδυνος μπορεί να υλοποιηθεί, εξ ου και η ανάγκη να ενισχυθεί η αντίδραση σε ενωσιακό επίπεδο, μέσω της προσαρμογής της στις απειλές. Ενώ οι έρευνες βρίσκονται σε εξέλιξη, οι πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες καταδεικνύουν ότι ξένοι τρομοκράτες μαχητές συμμετείχαν σε τουλάχιστον έξι τρομοκρατικές επιθέσεις ή ενέργειες το 2015: οι τρομοκράτες είτε είχαν ταξιδέψει απευθείας σε ζώνες συγκρούσεων (π.χ. Υεμένη, Συρία) είτε εμπνεύστηκαν ή καθοδηγήθηκαν για την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων από άλλα άτομα που βρίσκονται σήμερα στη Συρία.

Παρά το γεγονός ότι οι περισσότερες από τις επιθέσεις που πραγματοποιήθηκαν από το 2014 στην ΕΕ ήταν «μεμονωμένες» τρομοκρατικές επιθέσεις, ο κίνδυνος για πιο εξελιγμένους τρόπους δράσης και επιθέσεις μεγαλύτερης κλίμακας (από διάφορους μαχητές εξοπλισμένους με εκρηκτικά και πυροβόλα όπλα) αποδείχτηκε από τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 13ης Νοεμβρίου στο Παρίσι.

Ενώ οι ξένοι τρομοκράτες μαχητές αποτελούν την κύρια πηγή ανησυχίας, η απειλή από εγχώριους τρομοκράτες, μεμονωμένους ριζοσπαστικοποιημένους επιτιθέμενους και ταξιδιώτες τρομοκράτες σε «αδιέξοδο» (για παράδειγμα μετά από την κατάσχεση του διαβατηρίου τους) δεν θα πρέπει να υποτιμάται. Πολλές παρόμοιες επιθέσεις και αποτυχημένες ενέργειες καταγράφηκαν στην ΕΕ και άλλες δυτικές χώρες (π.χ. στις ΗΠΑ, τον Καναδά και την Αυστραλία) κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών.

Η διασυνοριακή διάσταση της τρομοκρατικής απειλής δεν περιορίζεται στα ταξίδια σε περιοχές συγκρούσεων τρίτων χωρών. Οι τρομοκράτες μελετούν τεχνικές αποφυγής ώστε να μην κινούν υποψίες: κυκλοφορούν στο εσωτερικό της ΕΕ και μπορεί να διέρχονται μέσω χωρών διαφορετικών από τη χώρα διαμονής τους/υπηκοότητάς τους με σκοπό να παρακάμψουν τους ελέγχους και την επιτήρηση. Επιπλέον, πρόσφατες επιθέσεις στην ΕΕ καταδεικνύουν ότι τρομοκράτες ταξιδεύουν σε άλλα κράτη μέλη για να πραγματοποιήσουν επιθέσεις ή για υλικοτεχνικούς λόγους (π.χ. χρηματοδότηση, προμήθεια όπλων).

Οι τρομοκρατικές ομάδες έχουν επιδείξει προηγμένες δεξιότητες στη χρήση του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας για τη διάδοση προπαγάνδας, τη συνδιαλλαγή με πιθανούς στρατολογούμενους, την ανταλλαγή γνώσεων, τον σχεδιασμό και τον συντονισμό ενεργειών. Το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν ιδίως προσφέρει νέες ευκαιρίες σε ριζοσπαστικές και τρομοκρατικές ομάδες ώστε να στοχεύουν σε ευάλωτες ομάδες και ως εκ τούτου να διευκολύνεται η στρατολόγηση και/ή η αυτο-ριζοσπαστικοποίησή τους.

Η χρήση υψηλής ποιότητας υλικού επικοινωνίας (περιοδικά, βίντεο) και μια αποκεντρωμένη προσέγγιση που διευκολύνεται από ένα δίκτυο λογαριασμών σε διάφορες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, επιτρέπει την ταχεία διάδοση του τρομοκρατικού και ριζοσπαστικού υλικού μέσω της συνεχώς προσαρμοζόμενης χρήσης των τεχνολογιών των πληροφοριών. Το διαδίκτυο έχει καταστεί το κύριο κανάλι που χρησιμοποιούν οι τρομοκράτες για τη διάδοση της προπαγάνδας, τη δημοσιοποίηση απειλών, την εξύμνηση φρικτών τρομοκρατικών ενεργειών όπως αποκεφαλισμούς, και την ανάληψη ευθύνης για τις επιθέσεις.

Οι ισχύοντες κανόνες πρέπει να ευθυγραμμιστούν, λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβαλλόμενη τρομοκρατική απειλή που αντιμετωπίζει η Ευρώπη. Αυτό περιλαμβάνει επαρκείς ποινικές διατάξεις που αντιμετωπίζουν το φαινόμενο των ξένων τρομοκρατών μαχητών και τους κινδύνους που συνδέονται με τα ταξίδια σε τρίτες χώρες για τη συμμετοχή σε τρομοκρατικές δραστηριότητες, αλλά και τις αυξανόμενες απειλές από δράστες που παραμένουν στο εσωτερικό της Ευρώπης.

Είναι απαραίτητες πιο συνεκτικές, ολοκληρωμένες και ευθυγραμμισμένες εθνικές ποινικές διατάξεις σε ολόκληρη την ΕΕ για την αποτελεσματική πρόληψη και δίωξη εγκλημάτων που σχετίζονται με ξένους τρομοκράτες μαχητές και για την κατάλληλη αντιμετώπιση των αυξημένων διασυνοριακών πρακτικών και νομικών προκλήσεων.

Η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ⁴ ποινικοποιεί ήδη ορισμένες τρομοκρατικές πράξεις, συμπεριλαμβανομένων ιδίως της τέλεσης τρομοκρατικών επιθέσεων, της συμμετοχής σε δραστηριότητες τρομοκρατικών ομάδων, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής στήριξης των δραστηριοτήτων αυτών, της δημόσιας πρόκλησης, της στρατολόγησης και της εκπαίδευσης στην τρομοκρατία, ενώ επίσης θεσπίζει κανόνες για τη συνέργεια, την ηθική αυτουργία και την απόπειρα τρομοκρατικών εγκλημάτων.

Ωστόσο, η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ πρέπει να αναθεωρηθεί, προκειμένου να εφαρμοστούν νέα διεθνή πρότυπα και υποχρεώσεις της ΕΕ και να αντιμετωπιστεί η εξελισσόμενη τρομοκρατική απειλή με πιο αποτελεσματικό τρόπο, ενισχύοντας έτσι την ασφάλεια της ΕΕ και την ασφάλεια των πολιτών της.

Τα θύματα της τρομοκρατίας χρειάζονται προστασία, στήριξη και βοήθεια που να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Ειδικότερα, θα πρέπει να έχουν άμεση πρόσβαση σε επαγγελματικές, εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης που παρέχουν σωματικές και ψυχοκοινωνικές θεραπείες. Μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις, η πρόσβαση σε αξιόπιστες πληροφορίες για τα θύματα της τρομοκρατίας και σχετικά με τα θύματα της τρομοκρατίας είναι ζωτικής σημασίας. Δεδομένου ότι οι τρομοκρατικές επιθέσεις στοχεύουν σε μεγάλες ομάδες ατόμων, τα θύματα μπορεί συχνά να μην προέρχονται από τη χώρα στην οποία πραγματοποιήθηκε η επίθεση, αλλά από άλλες χώρες. Ως εκ τούτου, η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να διασφαλίζεται ότι όλα τα θύματα της τρομοκρατίας είναι καλά ενημερωμένα και λαμβάνουν την απαραίτητη βοήθεια ανεξαρτήτως πού ζουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η οδηγία 2012/29/ΕΕ⁵ θεσπίζει μια σειρά δεσμευτικών δικαιωμάτων για όλα τα θύματα εγκληματικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων προστασίας, στήριξης και βοήθειας που λαμβάνουν υπόψη τις ατομικές ανάγκες του κάθε θύματος εγκληματικής πράξης. Οι εν λόγω διατάξεις δεν προβλέπουν ωστόσο κανένα συγκεκριμένο μέτρο για τα θύματα της τρομοκρατίας. Η θέσπιση πιο συγκεκριμένων μέτρων που ανταποκρίνονται με μεγαλύτερη ακρίβεια στις ανάγκες των θυμάτων της τρομοκρατίας θα επιφέρει σημαντική

⁴ Απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 164, 22.6.2002, σ. 3). Τροποποιήθηκε από την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την τροποποίηση της απόφασης-πλασιού 2002/475/ΔΕΥ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 330 της 9.12.2008, σ. 31).

⁵ Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλασιού 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2001 (ΕΕ L 315 της 14.11.2012 σ. 37).

προστιθέμενη αξία. Οι ειδικά προσαρμοσμένοι κανόνες για την προστασία, την παροχή στήριξης και βοήθειας στα θύματα της τρομοκρατίας θα συμβάλουν στη διαδικασία θεραπείας των επιζώντων θυμάτων και των οικογενειών αυτών που έχασαν τη ζωή τους και ως εκ τούτου, έμμεσα, στη διαδικασία θεραπείας των κοινωνιών συνολικά.

- **Ανάγκη εφαρμογής των σχετικών διεθνών προτύπων και υποχρεώσεων και αντιμετώπισης της εξελισσόμενης τρομοκρατικής απειλής**

Η απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΑΣΑΗΕ) 2178(2014) σχετικά με τις απειλές για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια που προκαλούνται από τρομοκρατικές ενέργειες, η οποία εγκρίθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2014, καθορίζει ένα ευρύ φάσμα μέτρων για την καταπολέμηση του φαινομένου των ξένων τρομοκρατών μαχητών. Σύμφωνα με τη λειτουργική παράγραφο 6, τα κράτη μέλη του ΟΗΕ υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι οι εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές τους διατάξεις στοιχειοθετούν ως σοβαρά ποινικά αδικήματα, επαρκή για τη δίωξη και την επιβολή κυρώσεων κατά τρόπο που αντανακλά δεόντως τη σοβαρότητα του αδικήματος τα ακόλουθα: α) το ταξίδι ή την απόπειρα ταξιδιού σε τρίτη χώρα με σκοπό τη συμμετοχή στην τέλεση τρομοκρατικών πράξεων ή την παροχή ή λήψη εκπαίδευσης· β) τη χρηματοδότηση του εν λόγω ταξιδιού και γ) την οργάνωση ή διευκόλυνση του εν λόγω ταξιδιού.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας, στην απόφασή του 2178(2014), επανέλαβε την υποχρέωση όλων των κρατών να συμμορφωθούν με το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, υπογραμμίζοντας ότι ο σεβασμός για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου είναι απαραίτητος για μια επιτυχημένη προσπάθεια καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Επεσήμανε ότι η μη συμμόρφωση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και άλλες διεθνείς υποχρεώσεις συνέβαλε στην αυξημένη ριζοσπαστικοποίηση και καλλιέργησε μια αίσθηση ατιμωρησίας.

Η ΑΣΑΗΕ 2178(2014) τονίζει επίσης την ανάγκη να παροτρύνουν τα κράτη τη συμμετοχή των σχετικών τοπικών κοινοτήτων και μη κυβερνητικών φορέων στην ανάπτυξη στρατηγικών για την αντιμετώπιση της ιδεολογίας του βίαιου εξτρεμισμού που μπορεί να υποκινήσει τρομοκρατικές ενέργειες, στην αντιμετώπιση των συνθηκών που ευνοούν την εξάπλωση του βίαιου εξτρεμισμού, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει στην τρομοκρατία, μεταξύ άλλων μέσω της ενδυνάμωσης της νεολαίας, των οικογενειών, των γυναικών, των θρησκευτικών, πολιτιστικών και εκπαιδευτικών ηγετών, καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων ομάδων της κοινωνίας των πολιτών, και στην υιοθέτηση προσαρμοσμένων προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση της στρατολόγησης όσον αφορά αυτό το είδος βίαιου εξτρεμισμού και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.

Επιπλέον, η ΑΣΑΗΕ 2249(2015), της 20ής Νοεμβρίου 2015, καλεί τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την ανακοπή της ροής ξένων τρομοκρατών μαχητών στο Ιράκ και στη Συρία και την πρόληψη και καταστολή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Στο ίδιο πνεύμα, για παράδειγμα, η ΑΣΑΗΕ 2199 (2015) επιβεβαίωσε ότι «*όλα τα κράτη διασφαλίζουν ότι οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο συμμετέχει στη χρηματοδότηση, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία ή εκτέλεση τρομοκρατικών πράξεων ή στην υποστήριξη τρομοκρατικών ενεργειών, οδηγείται ενώπιον της δικαιοσύνης και ότι οι εν λόγω τρομοκρατικές πράξεις στοιχειοθετούνται ως σοβαρά ποινικά αδικήματα στις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις και ότι η τιμωρία αντανακλά δεόντως τη σοβαρότητα αυτών των τρομοκρατικών πράξεων, και τονίζει ότι η στήριξη αυτή μπορεί να παρασχεθεί μέσω του εμπορίου πετρελαίου και προϊόντων διύλισης πετρελαίου, σπονδυλωτών διυλιστηρίων και σχετικού υλικού με το Ισλαμικό Κράτος του Ιράκ και του Λεβάντε, την ANF και άλλα άτομα, ομάδες, επιχειρήσεις και οντότητες που συνδέονται με την Αλ Κάιντα.*»

Μετά από διαπραγματεύσεις στις αρχές του 2015, εγκρίθηκε τον Μάιο του 2015 ένα πρόσθετο πρωτόκολλο στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας, το οποίο αφορά την εφαρμογή ορισμένων ποινικών διατάξεων της ΑΣΑΗΕ 2178(2014), και ιδίως τη λειτουργική της παράγραφο 6. Το πρόσθετο πρωτόκολλο συμπληρώνει τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία ήδη απαιτεί την ποινικοποίηση ορισμένων τρομοκρατικών εγκλημάτων. Κατά συνέπεια, το πρόσθετο πρωτόκολλο απαιτεί την ποινικοποίηση των ακόλουθων πράξεων: συμμετοχή σε ένωση ή ομάδα με σκοπό την τρομοκρατία (άρθρο 2), λήψη εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων (άρθρο 3), μετάβαση ή απόπειρα μετάβασης στο εξωτερικό με σκοπό την τρομοκρατία (άρθρο 4), παροχή ή συγκέντρωση κεφαλαίων για ταξίδια με σκοπό την τρομοκρατία (άρθρο 5) και οργάνωση και διευκόλυνση τέτοιου είδους ταξιδιών (άρθρο 6). Απαιτεί επίσης από τα μέρη να ενισχύσουν την έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τους (άρθρο 7).

Παρομοίως με την ΑΣΑΗΕ 2178(2014), το πρόσθετο πρωτόκολλο επιβεβαιώνει την υποχρέωση κάθε μέρους να διασφαλίζει ότι η εφαρμογή του πρόσθετου πρωτοκόλλου πραγματοποιείται με παράλληλη τήρηση των υποχρεώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ιδίως του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας, της ελευθερίας έκφρασης, της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και της θρησκευτικής ελευθερίας, όπως ορίζεται στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και άλλων υποχρεώσεων που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, και υπενθυμίζει την ανάγκη να διασφαλίζεται ο σεβασμός της αρχής της αναλογικότητας, σε σχέση με τους νόμιμους στόχους που επιδιώκονται και την αναγκαιότητά τους σε μια δημοκρατική κοινωνία, και να αποκλείεται κάθε μορφή αυθαιρεσίας ή άνισης ή ρατσιστικής μεταχείρισης.

Η ΕΕ υπέγραψε το πρόσθετο πρωτόκολλο, καθώς και τη Σύμβαση, στις 22 Οκτωβρίου 2015.

Οι συστάσεις της ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης (FATF) που εκδόθηκαν το 2012 σχετικά με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και ειδικότερα η σύσταση σχετικά με την ποινικοποίηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (σύσταση αριθ. 5) προβλέπουν ότι «οι χώρες πρέπει να ποινικοποιήσουν τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας βάσει της Σύμβασης για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και θα πρέπει να ποινικοποιήσουν όχι μόνο τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών πράξεων αλλά και τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών οργανώσεων και μεμονωμένων τρομοκρατών, ακόμη και εάν δεν υπάρχει σύνδεσμος με συγκεκριμένη τρομοκρατική πράξη ή πράξεις»⁶.

Υπό το πρίσμα της επείγουσας ανάγκης για την αντιμετώπιση της απειλής που θέτουν οι ξένοι τρομοκράτες μαχητές, η FATF αναθεώρησε το ερμηνευτικό σημείωμα της σύστασης 5 σχετικά με το ποινικό αδίκημα της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ώστε να ενσωματώσει το σχετικό στοιχείο της ΑΣΑΗΕ 2178. Αυτό διευκρινίζει ότι η σύσταση 5 απαιτεί από τις χώρες να ποινικοποιήσουν τη χρηματοδότηση των μετακινήσεων ατόμων που ταξιδεύουν σε κράτος διαφορετικό από το κράτος διαμονής ή υπηκοότητάς τους με σκοπό την τέλεση, τον σχεδιασμό ή την προετοιμασία τρομοκρατικών ενεργειών ή τη συμμετοχή τους σε αυτές, καθώς και την παροχή ή λήψη εκπαίδευσης τρομοκρατών.

⁶ Για τις συστάσεις της FATF, καθώς και για το συνοδευτικό ερμηνευτικό σημείωμα, ανατρέξτε στο έγγραφο http://www.fatf-afi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf

Η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ ποινικοποιεί ορισμένες τρομοκρατικές πράξεις, συμπεριλαμβανομένης της τέλεσης τρομοκρατικών επιθέσεων, της συμμετοχής σε δραστηριότητες τρομοκρατικών ομάδων, μεταξύ άλλων με τη χρηματοδοτική στήριξη των δραστηριοτήτων αυτών, καθώς και της δημόσιας πρόκλησης, της στρατολόγησης και της εκπαίδευσης τρομοκρατών (τα τελευταία τρία εγκλήματα κατ' εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας, CETS αριθ. 196). Ωστόσο, η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ δεν απαιτεί ρητά την ποινικοποίηση των ταξιδιών σε τρίτες χώρες με τρομοκρατικές προθέσεις, ούτε απαιτεί ρητά την ποινικοποίηση της εκπαίδευσης για τρομοκρατικούς σκοπούς όπως αναφέρεται στην ΑΣΑΗΕ 2178(2014) και απαιτείται από το πρόσθετο πρωτόκολλο. Επιπλέον, η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ επί του παρόντος απαιτεί μόνο την ποινικοποίηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στον βαθμό που η χρηματοδότηση αυτή παρέχεται σε μια τρομοκρατική ομάδα, όχι όμως, για παράδειγμα, εάν παρέχεται για άλλα εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της στρατολόγησης, της εκπαίδευσης ή των ταξιδιών στο εξωτερικό για την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων.

Στα συμπεράσματά του της 13ης Οκτωβρίου 2014, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να διερευνήσει τρόπους για την αντιμετώπιση πιθανών αδυναμιών της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ υπό το πρίσμα, ιδίως, της απόφασης 2178(2014) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών⁷. Στην κοινή δήλωση μετά το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ρίγας, οι υπουργοί της ΕΕ συμφώνησαν ότι είναι σημαντικό να εξεταστούν πιθανά νομοθετικά μέτρα για την ανάπτυξη κοινής αντίληψης των τρομοκρατικών εγκλημάτων υπό το πρίσμα της ΑΣΑΗΕ 2178(2014). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπογράμμισε επίσης, στο ψήφισμά του, της 11ης Φεβρουαρίου 2015, την ανάγκη εναρμόνισης της ποινικοποίησης των εγκλημάτων που σχετίζονται με τους ξένους μαχητές και την αποφυγή των κενών όσον αφορά τις διώξεις, με την επικαιροποίηση της απόφασης-πλαισίου για την τρομοκρατία. Το Συμβούλιο ΔΕΥ της 20ής Νοεμβρίου 2015 χαιρέτησε την πρόθεση της Επιτροπής να υποβάλει πρόταση οδηγίας για την επικαιροποίηση της απόφασης-πλαισίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας πριν από το τέλος του 2015.

Για την εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από το πρόσθετο πρωτόκολλο καθώς και τη σχετική σύσταση FATF σχετικά με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, είναι απαραίτητη η αναθεώρηση της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ.

Εκτός από τις τροποποιήσεις που είναι αναγκαίες για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις διεθνείς υποχρεώσεις και πρότυπα, υπάρχει ανάγκη για τη λήψη ολοκληρωμένων μέτρων, λαμβάνοντας υπόψη την εξελισσόμενη απειλή της τρομοκρατίας και την ανάγκη για κατάλληλα εργαλεία ώστε να διευκολυνθεί η έρευνα και η δίωξη όλων των σχετικών τρομοκρατικών τρόπων δράσης, αποφεύγοντας σημαντικά κενά στην ανταπόκριση της ποινικής δικαιοσύνης.

Σε αυτό το πνεύμα, το σχέδιο οδηγίας προτείνει επίσης την ποινικοποίηση των ακόλουθων συμπεριφορών: απόπειρα στρατολόγησης και εκπαίδευσης, ταξίδια στο εξωτερικό με σκοπό τη συμμετοχή σε δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας, και χρηματοδότηση διάφορων τρομοκρατικών εγκλημάτων που ορίζονται στο σχέδιο οδηγίας.

⁷ Έγγραφο του Συμβουλίου 14160/14.

Επιπλέον, δεδομένης της εξελισσόμενης τρομοκρατικής απειλής η οποία συμπληρώνει την απειλή των ξένων τρομοκρατών μαχητών που ταξιδεύουν σε τρίτες χώρες για να συμμετάσχουν σε τρομοκρατικές δραστηριότητες, η πρόταση προβλέπει επίσης την ποινικοποίηση των ταξιδιών σε οποιαδήποτε χώρα, συμπεριλαμβανομένων των χωρών της ΕΕ και μεταξύ άλλων στη χώρα υπηκοότητας ή διαμονής του δράστη.

Επιπλέον, και σύμφωνα με την ανάγκη εντοπισμού διαφορετικών μορφών υποστήριξης τρομοκρατικών δραστηριοτήτων, όπως εμπορικών συναλλαγών και εισαγωγών και εξαγωγών προϊόντων που προορίζονται για την στήριξη της τέλεσης τρομοκρατικών εγκλημάτων, η πρόταση περιέχει διευκρίνιση ότι οποιαδήποτε τέτοιου είδους υλική υποστήριξη θα πρέπει να καλύπτεται από τις διατάξεις της οδηγίας.

Η πρόταση βελτιώνει επίσης τις υφιστάμενες διατάξεις για τη συνέργεια, την ηθική αυτουργία και την απόπειρα, καθώς και τους κανόνες σχετικά με τη δικαιοδοσία, διασφαλίζοντας τη συνοχή και την αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και την αποφυγή κενών.

Τέλος, η πρόταση περιλαμβάνει πρόσθετες διατάξεις που διέπουν τα μέτρα ειδικής στήριξης στα θύματα της τρομοκρατίας.

Εκτός από την κάλυψη των υφιστάμενων κενών επιβολής, η ενοποίηση του κεκτημένου στον τομέα αυτό θα διασφαλίσει την απλούστευση και την προσβασιμότητα. Λαμβάνοντας υπόψη το πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων μέτρων και τον στόχο της ενοποίησης, μια οδηγία της ΕΕ για την αντικατάσταση της ισχύουσας απόφασης-πλαίσιου 2002/475/ΔΕΥ θεωρείται ως η πλέον ενδεδειγμένη λύση.

- **Συνοχή με τις υφιστάμενες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια, το οποίο αναφέρεται στις εξελίξεις σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, δέσμευσε την Επιτροπή να επανεξετάσει την απόφαση-πλαίσιο για την τρομοκρατία, διαμορφώνοντας μια κοινή αντίληψη για τα τρομοκρατικά εγκλήματα, και ιδίως για αυτά που σχετίζονται με τους ξένους τρομοκράτες μαχητές⁸.

Τον Οκτώβριο του 2015, η Επιτροπή τόνισε στο πρόγραμμα εργασίας της για το 2016 ότι η τρομοκρατία και η ριζοσπαστικοποίηση απαιτούν την αντίδραση της ΕΕ και ανακοίνωσε ότι θα υποβάλει πρόταση για την αναθεώρηση της απόφασης-πλαίσιου για την τρομοκρατία με στόχο την αντιμετώπιση του φαινομένου των ξένων τρομοκρατών μαχητών⁹.

Η παρούσα πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, στο πλαίσιο της εφαρμογής απαιτήσεων του πρόσθετου πρωτοκόλλου, θα ανοίξει τον δρόμο για τη σύναψη του πρόσθετου πρωτοκόλλου και της Σύμβασης, για τα οποία θα παρουσιαστούν άμεσα συγκεκριμένες προτάσεις.

Η παρούσα πρόταση αποτελεί τμήμα μιας ευρύτερης προσπάθειας η οποία περιλαμβάνει επίσης την ενίσχυση των προσπαθειών για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης. Για την ενίσχυση και τη στήριξη των προσπαθειών για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης η οποία οδηγεί στον βίαιο εξτρεμισμό και την τρομοκρατία, η Επιτροπή ίδρυσε το κέντρο αριστείας RAN, το οποίο υποστηρίζει ένα μεγάλο δίκτυο τοπικών επαγγελματιών (δίκτυο για

⁸ COM(2015) 185 final της 28.4.2015

⁹ COM(2015) 610 final της 27.10.2015

την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη ρίζοσπαστικοποίηση). Το κέντρο RAN διευκολύνει την ανταλλαγή πρακτικών και εμπειρογνομosύνης, εδραιώνει την τεχνογνωσία και εντοπίζει και αναπτύσσει βέλτιστες πρακτικές, συγκεκριμένες κατευθύνσεις και εξατομικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης. Συμβάλλει στην πραγματοποίηση διάφορων δράσεων που αναφέρονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Πρόληψη της ρίζοσπαστικοποίησης που οδηγεί στην τρομοκρατία και στον βίαιο εξτρεμισμό: Ενίσχυση της ενωσιακής απόκρισης»¹⁰

Υπάρχει ήδη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών στον τομέα της ασφάλειας και της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, συγκεκριμένα η απόφαση-πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ του Συμβουλίου¹¹, η απόφαση 2008/615/ΔΕΥ (Prüm-Decision),¹² ιδίως όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος και η απόφαση 2005/671/ΔΕΥ¹³. Η νομοθεσία αυτή προβλέπει, όπως το άρθρο 7 του πρόσθετου πρωτοκόλλου, την υποχρέωση των κρατών μελών να δημιουργήσουν εθνικά σημεία επαφής και να ανταλλάσσουν αυθόρμητα πληροφορίες όταν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι πληροφορίες θα μπορούσαν να βοηθήσουν στον εντοπισμό, την πρόληψη ή τη διερεύνηση τρομοκρατικών εγκλημάτων.

• Συνοχή με άλλες πολιτικές της Ένωσης

Το φαινόμενο των ξένων τρομοκρατών μαχητών καταδεικνύει σαφώς τη σημασία της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας για την εσωτερική ασφάλεια της Ένωσης. Η Ύπατη Εκπρόσωπος για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και η Επιτροπή εξέδωσαν κοινή ανακοίνωση στις 6 Φεβρουαρίου 2015 σχετικά με τα στοιχεία για μια περιφερειακή στρατηγική της ΕΕ για τη Συρία και το Ιράκ, καθώς και για την απειλή του Da'esh¹⁴ με στόχο την αναχαίτιση της ροής ξένων μαχητών στη Συρία/στο Ιράκ και κεφαλαίων στο Da'esh, καθώς και την ανάπτυξη ικανοτήτων για την εφαρμογή της ΑΣΑΗΕ 2178(2014) και την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Η παρούσα πρόταση συμπληρώνει το καθεστώς της ΕΕ για το πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων των αλλοδαπών τρομοκρατικών οργανώσεων και ιδιωτών. Αυτό προβλέπεται αφενός στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 881/2002 του Συμβουλίου για την εφαρμογή του προβλεπόμενου από το ΣΑΗΕ ορισμού προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με την Αλ Κάιντα (ΑΣΑΗΕ 1267 και 1390) και, αφετέρου, στα λεγόμενα «αυτόνομα» μέτρα της ΕΕ σύμφωνα με την ΑΣΑΗΕ 1373 που στοχεύουν σε άλλους τρομοκράτες και οργανώσεις που δεν συνδέονται με την Αλ Κάιντα.

Η πρόταση αυτή συμπληρώνει τα προληπτικά μέτρα που συνδέονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας τα οποία αναφέρονται στην οδηγία 2015/849/ΕΕ.

Η πρόταση αυτή συμπληρώνει επίσης την πολιτική της ΕΕ στον τομέα των δικαιωμάτων των θυμάτων. Ειδικότερα, η οδηγία 2012/29/ΕΕ, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή στα κράτη μέλη

¹⁰ COM(2013) 941 final της 15.01.2014.

¹¹ Απόφαση-πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 για την απλούστευση της ανταλλαγής πληροφοριών και στοιχείων μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 386, 29.12.2006, σ. 89)

¹² Απόφαση 2008/615/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 23ης Ιουνίου 2008, σχετικά με την αναβάθμιση της διασυνοριακής συνεργασίας (ΕΕ L 210 της 06.08.2008, σ. 1).

¹³ Απόφαση 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία όσον αφορά τα τρομοκρατικά εγκλήματα (ΕΕ L 253 της 29.9.2005, σ. 22).

¹⁴ JOIN(2015) 2 final της 6.2.2015.

στις 16 Νοεμβρίου 2015, προβλέπει μια σειρά από δικαιώματα για όλα τα θύματα. Η οδηγία 2004/80/EK απαιτεί από τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν την αποζημίωση των θυμάτων εκ προθέσεως πράξεων βίας, μεταξύ άλλων σε υποθέσεις με διασυνοριακό χαρακτήρα. Η πρόταση αυτή βασίζεται στους ισχύοντες κανόνες της ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματα των θυμάτων, χωρίς ωστόσο να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής τους. Ειδικότερα, αναπτύσσει και εμβαθύνει ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 2012/29/ΕΕ για την παροχή ειδικής στήριξης για την αντιμετώπιση των αναγκών των θυμάτων τρομοκρατικών εγκλημάτων.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η πρόταση αυτή αντικαθιστά την απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ και επιδιώκει τη θέσπιση επικαιροποιημένης νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ η οποία θα καθορίζει ελάχιστους κανόνες σχετικά με τον ορισμό των τρομοκρατικών εγκλημάτων, των εγκλημάτων που σχετίζονται με τρομοκρατικές ομάδες ή τρομοκρατικές ενέργειες, καθώς και τις κυρώσεις που προβλέπονται σε αυτόν τον τομέα. Η τρομοκρατία αποτελεί ένα σοβαρό έγκλημα με διασυνοριακή διάσταση λόγω της φύσης της, των επιπτώσεών της και της ανάγκης καταπολέμησής της σε κοινή βάση.

Το άρθρο 83 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) αποτελεί επομένως την κατάλληλη νομική βάση για την πρόταση. Το εν λόγω άρθρο δίνει τη δυνατότητα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο να θεσπίζουν ελάχιστους αναγκαίους κανόνες για τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων, μέσω οδηγιών που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

Η συμπερίληψη των διατάξεων που συνδέονται με τα δικαιώματα των θυμάτων απαιτεί την προσθήκη σχετικής διάταξης ως νομικής βάσης. Το άρθρο 82 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ επιτρέπει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, να θεσπίζουν ελάχιστους κανόνες όσον αφορά τα δικαιώματα των θυμάτων της εγκληματικότητας. Το άρθρο 82 παράγραφος 2 σημείο γ) της ΣΛΕΕ θα πρέπει συνεπώς να προστεθεί ως συμπληρωματική νομική βάση.

Το άρθρο 83 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 82 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ προβλέπουν την ίδια νομοθετική διαδικασία. Η πρόταση πρέπει κατά συνέπεια να βασίζεται τόσο στο άρθρο 83 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ όσο και στο άρθρο 82 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

• Μεταβλητή γεωμετρία

Η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ που ισχύει σήμερα εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 36 που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, άσκησε το δικαίωμά του να εξαιρεθεί από αυτό το νομικό πλαίσιο με ισχύ από την 1η Δεκεμβρίου 2014.

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στις συνθήκες, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία ενδέχεται να αποφασίσουν να συμμετάσχουν στην έκδοση της παρούσας πρότασης. Επίσης, διατηρούν αυτή τη δυνατότητα επιλογής μετά την έκδοση της πρότασης.

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο 22 για τη θέση της Δανίας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση από το Συμβούλιο μέτρων σύμφωνα με τον Τίτλο V της ΣΛΕΕ (εξαιρουμένων των «μέτρων

περί καθορισμού των τρίτων χωρών των οποίων οι υπήκοοι πρέπει να διαθέτουν θεώρηση για να διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών ή μέτρων που αφορούν τη θεώρηση ενιαίου τύπου»). Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που ισχύουν επί του παρόντος, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της πρότασης αυτής και δεν δεσμεύεται από αυτήν. Η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ εξακολουθεί να έχει δεσμευτική ισχύ και να εφαρμόζεται στη Δανία.

- **Επικουρικότητα**

Η δράση στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης εμπίπτει σε τομέα συντρέχουσας αρμοδιότητας της ΕΕ και των κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, η αρχή της επικουρικότητας εφαρμόζεται βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, σύμφωνα με το οποίο η Ένωση παρεμβαίνει μόνο εφόσον και κατά τον βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης.

Έχοντας εγκριθεί δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, οι απαιτήσεις που ορίζονται στην ΑΣΑΗΕ 2178(2014) είναι δεσμευτικές για τα κράτη μέλη του ΟΗΕ. Τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν ήδη ξεκινήσει την αναθεώρηση των αντίστοιχων νομικών τους πλαισίων και σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν εγκρίνει νέα μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την ΑΣΑΗΕ, ιδίως όσον αφορά τις απαιτήσεις για τα ταξίδια ξένων τρομοκρατών και για συναφείς συμπεριφορές.

Το πρόσθετο πρωτόκολλο εφαρμόζει το τμήμα της ΑΣΑΗΕ 2178(2014) που συνδέεται με την ποινικοποίηση των ταξιδιών των ξένων τρομοκρατών. Με την υπογραφή του πρόσθετου πρωτοκόλλου στις 22 Οκτωβρίου 2015, η ΕΕ εξέφρασε την προθυμία της να συνάψει το πρόσθετο πρωτόκολλο σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 6 της ΣΛΕΕ. Η σύναψη θα απαιτήσει από την ΕΕ να ενσωματώσει τα πρότυπα που ορίζονται στο πρόσθετο πρωτόκολλο στο ενωσιακό δίκαιο, το οποίο όπως αναφέρθηκε ανωτέρω δεν απαιτεί επί του παρόντος την ποινικοποίηση όλων των συμπεριφορών που προβλέπονται στο πρόσθετο πρωτόκολλο.

Με την εφαρμογή του πρόσθετου πρωτοκόλλου και των σχετικών πτυχών ποινικού δικαίου της ΑΣΑΗΕ 2178(2014) μέσω ελάχιστων κανόνων σε επίπεδο ΕΕ, και ιδίως πρόσθετων κοινών ορισμών για τα ποινικά αδικήματα που λαμβάνουν υπόψη την εξέλιξη των τρομοκρατικών απειλών, θα αποφευχθούν τυχόν νομικά κενά που ενδέχεται να προκύψουν από μια κατακερματισμένη προσέγγιση και θα υπάρξει σαφής προστιθέμενη αξία για την ενίσχυση της ασφάλειας της ΕΕ και της ασφάλειας των πολιτών της ΕΕ και των ανθρώπων που ζουν στην ΕΕ. Επιπλέον, οι ορισμοί σε επίπεδο ΕΕ θα διευκολύνουν την κοινή αντίληψη και θα αποτελέσουν σημείο αναφοράς για τη διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία σε αστυνομικά και δικαστικά θέματα. Στο ίδιο πνεύμα, και όπως τονίζεται στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια, οι ελάχιστοι κανόνες για τα ποινικά αδικήματα, σύμφωνα με την ΑΣΑΗΕ 2178(2014) και το πρόσθετο πρωτόκολλο, θα διευκολύνουν επίσης τη συνεργασία με τρίτες χώρες, παρέχοντας ένα κοινό σημείο αναφοράς τόσο στο εσωτερικό της ΕΕ όσο και με διεθνείς εταίρους.

Παρόμοιο σκεπτικό ισχύει και για την ενσωμάτωση της σύστασης της FATF σχετικά με τη ποινικοποίηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στο δίκαιο της ΕΕ. Ενώ τα κράτη μέλη υποχρεούνται ήδη να συμμορφώνονται με τη σύσταση της FATF και έχουν σε μεγάλο βαθμό εγκρίνει τα απαραίτητα εκτελεστικά μέτρα, η επέκταση του εγκλήματος της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, όπως επί του παρόντος περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 της απόφασης-

πλαίσιου 2002/475/ΔΕΥ, σε επίπεδο ΕΕ διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη δεν υπόκεινται σε διαφορετικές νομικές υποχρεώσεις και ότι οι διαφορές στο πεδίο των ποινικών αδικημάτων δεν επηρεάζουν τη διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών και την επιχειρησιακή συνεργασία.

Ομοίως, δεδομένης της διασυνοριακής φύσης των τρομοκρατικών απειλών, το πεδίο των εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν προβλέπονται από τις διεθνείς υποχρεώσεις και πρότυπα, πρέπει να ευθυγραμμιστεί επαρκώς για να καταστεί πραγματικά αποτελεσματικό.

Οι στόχοι αυτοί δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς μόνο από τα κράτη μέλη της ΕΕ, εφόσον η νομοθεσία μόνο σε εθνικό επίπεδο δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων σχετικά με τους ορισμούς και τις κυρώσεις για τρομοκρατικά εγκλήματα που εφαρμόζονται σε ολόκληρη την ΕΕ. Αν το νομικό πλαίσιο της Ένωσης δεν συνάδει με το πρόσθετο πρωτόκολλο, ενώ ορισμένα κράτη μέλη θα είναι συμβαλλόμενα μέρη, κάτι τέτοιο θα οδηγήσει σε πιθανή απόκλιση μεταξύ των υποχρεώσεων των κρατών μελών βάσει του ενωσιακού δικαίου και των υποχρεώσεών τους βάσει του διεθνούς δικαίου.

Ένα ολοκληρωμένο και επαρκώς ομοιογενές νομικό πλαίσιο μπορεί συνεπώς να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο. Ως εκ τούτου, η Ένωση δύναται να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

- **Αναλογικότητα**

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΕ, η προτεινόμενη νέα οδηγία περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία και αναλογικά, αφενός στην εφαρμογή των διεθνών υποχρεώσεων και προτύπων [ιδίως όσον αφορά την ποινικοποίηση των ταξιδιών σε άλλη χώρα για τρομοκρατικούς σκοπούς, την εκπαίδευση για τρομοκρατικούς σκοπούς, όπως απαιτείται σύμφωνα με το πρόσθετο πρωτόκολλο, και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας που δεν περιορίζεται στις δραστηριότητες μιας τρομοκρατικής ομάδας αλλά επεκτείνεται σε όλα τα τρομοκρατικά εγκλήματα και εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές ενέργειες χωρίς να υπάρχει σύνδεση με συγκεκριμένες τρομοκρατικές πράξεις, (όπως απαιτείται βάσει των προτύπων της FATF)], και αφετέρου στην προσαρμογή των υφιστάμενων τρομοκρατικών εγκλημάτων στις νέες τρομοκρατικές απειλές (απαιτώντας, για παράδειγμα, την ποινικοποίηση των ταξιδιών για τρομοκρατικούς σκοπούς επίσης στο εσωτερικό της ΕΕ).

Η πρόταση καθορίζει το πεδίο των ποινικών αδικημάτων, με σκοπό να καλύψει το σύνολο συναφών συμπεριφορών, περιορίζοντάς το ταυτόχρονα σε ό,τι είναι αναγκαίο και αναλογικό.

- **Επιλογή του νομικού μέσου**

Σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, η θέσπιση ελάχιστων κανόνων σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων στον τομέα της σοβαρής εγκληματικότητας με διασυνοριακή διάσταση, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας, μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω μιας οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία. Το ίδιο ισχύει όσον αφορά τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων σύμφωνα με το άρθρο 82 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- Εκ των υστέρων αξιολογήσεις/έλεγχοι καταλληλότητας της υφιστάμενης νομοθεσίας

Η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των σχετικών διατάξεων της απόφασης-πλαisiού 2002/475/ΔΕΥ αποτέλεσε αντικείμενο αρκετών εκθέσεων εφαρμογής¹⁵, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης του Σεπτεμβρίου 2014 σχετικά με την εφαρμογή των τροποποιήσεων που θεσπίστηκαν με την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΗ¹⁶.

Η έκθεση εφαρμογής διαπίστωσε επίσης ότι πολλά κράτη μέλη υπερέβησαν τις απαιτήσεις της απόφασης-πλαisiού 2008/919/ΔΕΥ, ιδίως μέσω της θέσπισης διατάξεων για την ποινικοποίηση της λήψης εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, γεγονός που δείχνει ένα υπαρκτό κενό συμμόρφωσης, και μέσω της ποινικοποίησης της απόπειρας πέρα από τις απαιτήσεις που ορίζονται στην εν λόγω απόφαση-πλαίσιο.

Η έκθεση εφαρμογής του 2014 υποστηρίχθηκε από μια εξωτερική μελέτη που εξέτασε όχι μόνο τη μεταφορά από τα κράτη μέλη της ΕΕ της οδηγίας-πλαisiού 2008/919/ΔΕΥ στις εθνικές νομοθεσίες, αλλά που αξιολόγησε επίσης την εφαρμογή του νομικού πλαisiού που εγκρίθηκε από τα κράτη μέλη της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στην πράξη. Η μελέτη περιελάμβανε αξιολόγηση των αλλαγών που εισήχθησαν το 2008, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω αλλαγές ήταν σημαντικές και αποτελεσματικές σε σχέση με την επίτευξη των στόχων. Η κοινή αντίληψη για τα εγκλήματα που σχετίζονται με την τρομοκρατία όπως η δημόσια πρόκληση, η στρατολόγηση και η εκπαίδευση τρομοκρατών, έχει διασφαλίσει ότι ειδικά οι διασυννοριακές υποθέσεις διεκπεραιώνονται πιο αποτελεσματικά. Ειδικότερα, η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι περισσότεροι ενδιαφερόμενοι θεώρησαν ότι τα νέα αδικήματα τους βοήθησαν να αντιμετωπίσουν τα προπαρασκευαστικά στάδια των τρομοκρατικών δραστηριοτήτων. Σε γενικές γραμμές, οι τροποποιήσεις που θεσπίστηκαν το 2008 θεωρήθηκαν χρήσιμες για την προσπάθεια καταπολέμησης της μεταβαλλόμενης φύσης των τρομοκρατικών απειλών που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη της ΕΕ. Από την άποψη της επιβολής του νόμου και από δικαστικής άποψης, η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι υποθέσεις που σχετίζονται με νέα αδικήματα που αφορούν περισσότερα από ένα κράτη μέλη, θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν πιο αποτελεσματικά εξαιτίας μιας κοινής προσέγγισης για την ποινικοποίηση των αδικημάτων. Συνολικά, η προστιθέμενη αξία της οδηγίας-πλαisiού 2008/919/ΔΕΥ θεωρήθηκε υψηλή για τα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεν διέθεταν ήδη νομικό πλαίσιο ειδικά για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας· για όσα κράτη διέθεταν νομικό πλαίσιο, η προστιθέμενη αξία συνίστατο στην ενίσχυση του πλαisiού συνεργασίας με άλλα κράτη μέλη όσον αφορά την αντιμετώπιση των προπαρασκευαστικών σταδίων της τρομοκρατικής δράσης.

Η Eurojust κλήθηκε να εξετάσει κατά πόσο τα υφιστάμενα ποινικά αδικήματα στα κράτη μέλη είναι επαρκή για την αντιμετώπιση νέων φαινομένων, όπως ιδίως η ροή των ξένων τρομοκρατών μαχητών σε τρίτες χώρες. Από την αξιολόγηση της Eurojust προέκυψαν

¹⁵ Έκθεση της Επιτροπής βάσει του άρθρου 11 της απόφασης-πλαisiού του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας: COM(2004) 409 final της 8ης Ιουνίου 2004 και COM(2007) 681 final της 6ης Νοεμβρίου 2007.

¹⁶ COM(2014) 554 final της 05.09.2014.

αμφιβολίες όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των εν λόγω μέτρων, ζητήθηκε επομένως αναθεώρηση του ισχύοντος νομικού πλαισίου¹⁷.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων στο Συμβούλιο της Ευρώπης σχετικά με το πρόσθετο πρωτόκολλο, τα σχέδια κειμένων δημοσιοποιήθηκαν για την υποβολή παρατηρήσεων. Ελήφθησαν γραπτές παρατηρήσεις από αρκετούς οργανισμούς για τα θεμελιώδη δικαιώματα (Διεθνής Αμνηστία, Διεθνής Επιτροπή Νομικών και Ανοικτή Κοινωνία). Οι παρατηρήσεις αυτές αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης μεταξύ των διαπραγματευόμενων μερών και ορισμένες από τις προτάσεις οδήγησαν σε τροποποιήσεις του πρόσθετου πρωτοκόλλου και της αιτιολογικής του έκθεσης.

Συνολικά, οι παρατηρήσεις υπογράμμισαν την ανάγκη της παροχής επαρκών εγγυήσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, επαρκούς νομικής σαφήνειας τόσο από την άποψη της ποινικοποίησης συμπεριφορών (*actus reus*) και προθέσεων (*mens rea*) όσο και από την άποψη της αποσαφήνισης των υποχρεώσεων που απορρέουν από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο.

Οι παρατηρήσεις ενσωματώθηκαν στο πρόσθετο πρωτόκολλο, καθώς και στην αιτιολογική έκθεση με τον ακόλουθο τρόπο: το πρόσθετο πρωτόκολλο τονίζει την ανάγκη σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο προοίμιο, άρθρο 1 (σκοπός) και ένα νέο άρθρο 8 αφιερώθηκε εξ ολοκλήρου στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι εν λόγω διατάξεις συμπληρώνονται από περαιτέρω εξηγήσεις στην αιτιολογική έκθεση (με αναφορά σε άλλες διεθνείς πράξεις, συμπεριλαμβανοντας ρητώς το πρωτόκολλο που σχετίζεται με το καθεστώς των προσφύγων και τη Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού).

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Λόγω της επείγουσας ανάγκης βελτίωσης του πλαισίου της ΕΕ για αύξηση της ασφάλειας στον απόηχο των πρόσφατων τρομοκρατικών επιθέσεων, μεταξύ άλλων με την ενσωμάτωση διεθνών υποχρεώσεων και προτύπων, η πρόταση αυτή παρουσιάζεται κατ' εξαίρεση χωρίς εκτίμηση επιπτώσεων.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του ρυθμιστικού πλαισίου**

Η πρόταση στοχεύει στη θέσπιση διεθνών υποχρεώσεων και προτύπων στην έννομη τάξη της ΕΕ και στην επικαιροποίηση του νομικού πλαισίου ώστε να ανταποκριθεί επαρκώς στην εξελισσόμενη τρομοκρατική απειλή. Η στοιχειοθέτηση των διάφορων ποινικών αδικημάτων σε ξεχωριστά άρθρα (και όχι για παράδειγμα η απλή προσθήκη νέων αδικημάτων σε εδάφια και περιπτώσεις του ισχύοντος άρθρου 3 της οδηγίας-πλασίου 2002/475/ΔΕΥ) και οι εξηγήσεις ως προς τους γενικούς όρους που ισχύουν για τα εν λόγω αδικήματα (βλ. ιδίως διατάξεις που περιλαμβάνονται στον τίτλο IV) διευκολύνουν την κατανόηση του πεδίου εφαρμογής των συναφών αδικημάτων. Αυτό θα βοηθήσει τα κράτη μέλη κατά τη μεταφορά και εφαρμογή των συναφών διατάξεων. Επιπλέον, το πεδίο εφαρμογής άλλων μέσων της ΕΕ που αφορούν τρομοκρατικά εγκλήματα (όπως ιδίως μέσα για τη διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία) θα είναι επίσης σαφέστερο, γεγονός που με τη σειρά του διευκολύνει την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων από τις αρμόδιες αρχές.

¹⁷ Έγγραφο του Συμβουλίου 15715/2/14.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στις αξίες που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ και αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που ορίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 της ΣΕΕ. Η ασφάλεια και ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν αποτελούν αντικρουόμενους στόχους, αλλά συμβατές και συμπληρωματικές επιδιώξεις της πολιτικής¹⁸. Η προσέγγιση της Ένωσης βασίζεται στις κοινές δημοκρατικές αξίες των ανοικτών κοινωνιών μας, συμπεριλαμβανομένου του κράτους δικαίου, και πρέπει να σέβεται και να προωθεί τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως ορίζεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ο οποίος επιβεβαιώνει, σεβόμενος τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της Κοινότητας και της Ένωσης, καθώς και την αρχή της επικουρικότητας, τα δικαιώματα που απορρέουν ιδίως από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις και τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών, μεταξύ άλλων από τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις κοινοτικές συνθήκες, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, καθώς και από τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το σύνολο των μέτρων που προορίζονται για την ενίσχυση των μέτρων ασφαλείας πρέπει να συνάδει με τις αρχές της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και της νομιμότητας, με κατάλληλες εγγυήσεις για τη διασφάλιση της λογοδοσίας και της δικαστικής προσφυγής¹⁹.

Τα προτεινόμενα μέτρα περιλαμβάνουν νομικές διατάξεις για την αποτελεσματική ανταπόκριση στις εξελισσόμενες τρομοκρατικές απειλές. Οι εν λόγω δράσεις συμβάλλουν στη μείωση του κινδύνου των τρομοκρατικών απειλών και στην ελαχιστοποίηση των δυνατοτήτων ριζοσπαστικοποίησης και στρατολόγησης. Ενώ τα μέτρα αυτά έχουν ως τελικό στόχο την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των θυμάτων και των πιθανών θυμάτων, ιδίως το δικαίωμα στη ζωή και το δικαίωμα στη σωματική και ψυχική ακεραιότητα, οποιαδήποτε νομοθεσία στον τομέα του ποινικού δικαίου έχει οπωσδήποτε επιπτώσεις στην άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ιδίως από άτομα που θεωρούνται ύποπτα, που κατηγορούνται ή έχουν καταδικαστεί για τρομοκρατικά εγκλήματα και εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές ομάδες ή τρομοκρατικές δραστηριότητες. Η θέσπιση, η υλοποίηση και η εφαρμογή της ποινικοποίησης πρέπει να πραγματοποιηθούν με πλήρη σεβασμό των υποχρεώσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Κάθε περιορισμός στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών υπόκειται στους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, δηλαδή υπόκειται στην αρχή της αναλογικότητας σε σχέση με τον θεμιτό σκοπό της πραγματικής επίτευξης στόχων γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζονται από την Ένωση ή την ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων, προβλέπεται από τη νομοθεσία και σέβεται την ουσία των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Πολλά θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες που κατοχυρώνονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων πρέπει να ληφθούν υπόψη από την άποψη αυτή. Δικαιώματα τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία σε σχέση με τα προτεινόμενα μέτρα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα δικαιώματα που περιλαμβάνονται στον τίτλο I του Χάρτη, σχετικά με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (άρθρο 1), το δικαίωμα στη ζωή και την ακεραιότητα του προσώπου (άρθρα 2

¹⁸ Άρθρο 6 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 8ης Απριλίου 2014, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-293/12 και C-594/12, σκέψη 42

¹⁹ Άρθρο 52 παράγραφος 1 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων· Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 8ης Απριλίου 2014 που αναφέρεται ανωτέρω.

και 3), το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια (άρθρο 6 του Χάρτη), το δικαίωμα του σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 7 του Χάρτη), την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 8 του Χάρτη), την ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας (άρθρο 10 του Χάρτη), την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης (άρθρο 11 του Χάρτη), την ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι (άρθρο 12 του Χάρτη), το δικαίωμα ιδιοκτησίας (άρθρο 17 του Χάρτη), το δικαίωμα ασύλου και την προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης και έκδοσης (άρθρα 18 και 19 του Χάρτη), τη γενική απαγόρευση διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης (άρθρο 21 του Χάρτη), τα δικαιώματα του παιδιού (άρθρο 24 του Χάρτη), την ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής (άρθρο 45 του Χάρτη), το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου (άρθρο 47 του Χάρτη), το τεκμήριο αθωότητας και το δικαίωμα υπεράσπισης (άρθρο 48 του Χάρτη), τις αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώντων πράξεων και ποινών (άρθρο 49 του Χάρτη) και το δικαίωμα του προσώπου να μην δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη (*ne bis in idem* , άρθρο 50 του Χάρτη).

Όλα τα μέτρα που θεσπίζονται από την Ένωση και τα κράτη μέλη της σε σχέση με την ποινικοποίηση των τρομοκρατικών εγκλημάτων και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τρομοκρατικά εγκλήματα όπως προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, καθώς και ο προσδιορισμός των ποινικών και μη ποινικών κυρώσεων σχετικά με αυτά, πρέπει να διέπονται από την αρχή της νομιμότητας και της αναλογικότητας των ποινικών αδικημάτων και ποινών, το τεκμήριο της αθωότητας και τα δικαιώματα υπεράσπισης, και θα πρέπει να αποκλείουν κάθε μορφή αυθαιρεσίας. Επιπλέον, θα πρέπει να συνάδουν με τη γενική απαγόρευση των διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, καθώς και να αποκλείουν κάθε μορφή άνισης ή ρατσιστικής μεταχείρισης, επίσης προκειμένου να αποφεύγεται ο στιγματισμός οποιασδήποτε ομάδας ή κοινότητας.

Ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων εν γένει και η αρχή της αναλογικότητας τηρείται μέσω του περιορισμού του εύρους των αδικημάτων σε ό,τι είναι αναγκαίο ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική δίωξη των πράξεων που συνιστούν ιδιαίτερη απειλή για την ασφάλεια. Αυτό αποτυπώνεται στις αιτιολογικές σκέψεις (βλ. για παράδειγμα αιτιολογικές σκέψεις 19 και 20).

Ειδικότερα, το νέο αδίκημα των ταξιδιών στο εξωτερικό για τρομοκρατικούς σκοπούς μπορεί να περιορίσει το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 21 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της οδηγίας 2004/38/EK. Η οδηγία 2004/38/EK προβλέπει μέτρα που περιορίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία για λόγους τάξης και δημόσιας ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης της εγκληματικότητας.

Τα δεδομένα υπόπτων για τα εγκλήματα που ορίζονται από την παρούσα οδηγία θα πρέπει να αντιμετωπίζονται σύμφωνα με το θεμελιώδες δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων και την ισχύουσα εφαρμοστέα νομοθεσία. Η προτεινόμενη οδηγία δεν συνεπάγεται οποιαδήποτε τροποποίηση αυτού του καθεστώτος, ούτε επομένως έχει οποιονδήποτε αντίκτυπο στο δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων.

Η παρούσα πρόταση δεν θίγει τις ευθύνες που βαρύνουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 72 της ΣΛΕΕ, σε σχέση με την οποία οι αρχές των κρατών μελών εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις υποχρεώσεις τους στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως προκύπτουν από την εθνική νομοθεσία και το σύνταγμά τους, καθώς και από διεθνείς συμφωνίες από τις οποίες δεσμεύονται, ιδίως αυτές που απορρέουν από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, της οποίας όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει άμεσες δημοσιονομικές επιπτώσεις για την Ένωση.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η εφαρμογή της οδηγίας θα παρακολουθείται από τη Επιτροπή βάσει των πληροφοριών που παρέχονται από τα κράτη μέλη σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί ώστε να τεθούν σε ισχύ οι αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφώνονται με την οδηγία.

Η Επιτροπή υποβάλλει, δύο έτη μετά τη λήξη της προθεσμίας για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, έκθεση προς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία.

Η Επιτροπή υποβάλλει, τέσσερα έτη μετά τη λήξη της προθεσμίας για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, έκθεση προς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία αξιολογεί τον αντίκτυπο και την προστιθέμενη αξία της οδηγίας, συνοδεύοντάς την, αν χρειαστεί, από επαρκείς προτάσεις. Για να γίνει αυτό, η Επιτροπή θα συμμετέχει σε διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη, ιδίως την Ευρωπόλ, τη Eurojust και τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Η Επιτροπή θα λάβει επίσης υπόψη τις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την απόφαση 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα**

Δεν κρίνονται αναγκαία επεξηγηματικά έγγραφα σχετικά με τη μεταφορά.

- **Λεπτομερής επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Τίτλος I: Αντικείμενο και ορισμοί

Άρθρο 1: Αντικείμενο - Η διάταξη αυτή καθορίζει τον σκοπό και το πεδίο εφαρμογής του σχεδίου οδηγίας και, ειδικότερα, θεσπίζει ελάχιστους κανόνες σχετικά με τα τρομοκρατικά εγκλήματα, τα εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές ομάδες και τα εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες, καθώς και ειδικά μέτρα προστασίας και συνδρομής στα θύματα της τρομοκρατίας.

Άρθρο 2: Ορισμοί - Η διάταξη αυτή παρέχει ορισμούς για τα «κεφάλαια» (σε σχέση με το αδίκημα της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας πρβλ. άρθρο 11) σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ²⁰, τα «νομικά πρόσωπα» (σε σχέση με την υποχρέωση θέσπισης της ευθύνης των νομικών προσώπων πρβλ. άρθρο 19) και την «τρομοκρατική ομάδα» (σε σχέση με έγκλημα που συνδέεται με τρομοκρατική ομάδα πρβλ. άρθρο 4, που είναι ταυτόσημος με τον ορισμό που περιλαμβάνονταν προηγουμένως στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιου 2002/475/ΔΕΥ).

Τίτλος II: Τρομοκρατικά εγκλήματα και εγκλήματα που συνδέονται με τρομοκρατικές ομάδες

Άρθρο 3: Τρομοκρατικά εγκλήματα - Η διάταξη αυτή ορίζει ποια εγκλήματα πρέπει να θεωρούνται ως τρομοκρατικά εγκλήματα στα κράτη μέλη. Η διάταξη αυτή περιλαμβάνονταν ήδη στο άρθρο 1 της απόφασης-πλαίσιου 2002/475/ΔΕΥ και παρέμεινε έκτοτε αμετάβλητη. Κύριος στόχος αυτής της βασικής διάταξης είναι η σύγκλιση του ορισμού των τρομοκρατικών εγκλημάτων σε όλα τα κράτη μέλη, μέσω της θέσπισης ενός συγκεκριμένου και κοινού χαρακτηρισμού ορισμένων πράξεων ως τρομοκρατικών εγκλημάτων. Οι τρομοκρατικές πράξεις αποτελούν σοβαρά εγκλήματα τα οποία χαρακτηρίζονται ως τρομοκρατικά εγκλήματα λόγω των κινήτρων του δράστη. Η έννοια των τρομοκρατικών εγκλημάτων είναι επομένως συνδυασμός δύο στοιχείων: ένα αντικειμενικό στοιχείο, καθώς αναφέρεται σε έναν κατάλογο σοβαρών εγκληματικών συμπεριφορών, όπως ορίζεται με βάση το εθνικό δίκαιο, και ένα υποκειμενικό στοιχείο, καθώς οι πράξεις αυτές θεωρούνται ως τρομοκρατικά εγκλήματα όταν διαπράττονται με συγκεκριμένη πρόθεση.

Άρθρο 4: Εγκλήματα σχετικά με τρομοκρατική ομάδα - Η διάταξη αυτή υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ποινικοποιήσουν την διεύθυνση ή τη συμμετοχή σε δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας, με επίγνωση του γεγονότος ότι η συμμετοχή αυτή θα συμβάλει στις εγκληματικές δραστηριότητες της τρομοκρατικής ομάδας. Η διάταξη αυτή αποσκοπεί στη διασφάλιση ότι η διεύθυνση τρομοκρατικής ομάδας και η συμμετοχή στις δραστηριότητές της θεωρούνται από μόνες τους ανεξάρτητα ποινικά περιστατικά και αντιμετωπίζονται ως τρομοκρατικά εγκλήματα. Η διάταξη περιλαμβάνονταν ήδη στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιου 2002/475/ΔΕΥ και δεν μεταβλήθηκε μετά τις τροποποιήσεις του 2008. Η προσαρμογή του υφιστάμενου νομικού πλαισίου στις διεθνείς υποχρεώσεις (ιδίως το άρθρο 2 του πρόσθετου πρωτοκόλλου) δεν απαιτεί αναθεώρηση του παρόντος άρθρου. Η αιτιολογική έκθεση του πρόσθετου πρωτοκόλλου διευκρινίζει ότι εναπόκειται στα μέρη να ορίσουν τι είναι τρομοκρατική ομάδα.

Τίτλος III - Εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες

Τα εγκλήματα που ορίζονται στο παρόν άρθρο είναι πολύ σοβαρά, εφόσον μπορούν να οδηγήσουν στην τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων και να παράσχουν σε τρομοκράτες και τρομοκρατικές ομάδες τη δυνατότητα να διατηρήσουν και να αναπτύξουν περαιτέρω τις εγκληματικές τους δραστηριότητες. Ενώ όσον αφορά τα εγκλήματα αυτά δεν απαιτείται η τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος, όπως εξηγείται στο άρθρο 15, περιλαμβάνουν επίσης ένα αντικειμενικό στοιχείο, δηλαδή σαφώς καθορισμένη συμπεριφορά και περιστάσεις, και ένα υποκειμενικό στοιχείο, δηλαδή την πρόθεση ή επίγνωση του δράστη ή του πιθανού δράστη σε

²⁰ Πανομοιότυπο με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2580/2001 του Συμβουλίου, της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για τη λήψη ειδικών περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 344 της 28.12.2001, σ. 70).

σχέση με τη συμπεριφορά του η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει στην τέλεση ή τη συμβολή σε τρομοκρατικά εγκλήματα. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να αποδεικνύονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους μέσω αποδεικτικών στοιχείων που υποβλήθηκαν σε ανεξάρτητο δικαστήριο για έλεγχο, σύμφωνα με τις ειδικές, ισχύουσες ποινικές διαδικασίες του κράτους μέλους, τις σχετικές διατάξεις του κεκτημένου της ΕΕ σχετικά με τα δικονομικά δικαιώματα των υπόπτων ή των κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες και με πλήρη σεβασμό των εγγυήσεων του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, του τεκμηρίου της αθωότητας και του δικαιώματος υπεράσπισης, όπως κατοχυρώνονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Άρθρο 5: Δημόσια πρόκληση για τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος - Το έγκλημα αυτό θεσπίστηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ [με την οποία εισήχθη ένα νέο έγκλημα στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α)] για την εφαρμογή του άρθρου 5 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας.

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, αξιόποινες πράξεις θεωρούνται, για παράδειγμα, η εξύμνηση βομβιστών αυτοκτονίας, η ενθάρρυνση για συμμετοχή στη βίαιη τζιχάντ, οι άμεσες προτροπές για τη θανάτωση «απίστων», η δικαιολόγηση της τρομοκρατίας και η διάδοση μηνυμάτων ή εικόνων βάναντων δολοφονιών ως τρόπος προβολής των τρομοκρατών ή για να αποδειχθεί η δύναμή τους, σε περιπτώσεις όπου μια τέτοια συμπεριφορά δημιουργεί ουσιαστικά τον κίνδυνο τέλεσης τρομοκρατικών πράξεων και με την προϋπόθεση ότι τα μηνύματα διαδίδονται με σκοπό την προώθηση τρομοκρατικών δραστηριοτήτων (όχι απαραίτητα αυτά που αφορούν συγκεκριμένη τρομοκρατική οργάνωση). Στα εν λόγω μηνύματα και εικόνες μπορούν επίσης να περιλαμβάνονται και εκείνα που προσβάλλουν τα θύματα της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειών τους. Οι διατάξεις αυτές έχουν επίσης ως στόχο να διασφαλίσουν ότι η διάδοση μηνυμάτων μέσω διαδικτύου που ενθαρρύνουν την τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων ή παρέχουν τρομοκρατική τεχνογνωσία καθίστανται αξιόποινες πράξεις. *Άρθρο 6: Στρατολόγηση τρομοκρατών* - Το έγκλημα αυτό θεσπίστηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ [με την οποία εισήχθη ένα νέο έγκλημα στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β)] για την εφαρμογή του άρθρου 6 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας. Όπως διευκρινίζεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις της σύμβασης, η τιμωρία βάσει της διάταξης αυτής «προϋποθέτει ότι ο στρατολόγος επιδιώκει το άτομο ή τα άτομα που στρατολογεί να διαπράξουν ή να συμβάλουν στην τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος ή να συμμετάσχουν σε μια ένωση ή ομάδα για τον σκοπό αυτό, ενώ δεν ενδιαφέρει το «αν οι αποδέκτες της προσέλευσης συμμετείχαν πράγματι στην τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος ή σε ένωση ή ομάδα για τον σκοπό αυτό. Η διάταξη αυτή έχει ως στόχο να παράσχει τα κατάλληλα εργαλεία ποινικής δικαιοσύνης για να ανακόψει εκτεταμένες δραστηριότητες στρατολόγησης από άτομα ή δίκτυα στρατολόγησης.

Άρθρο 7: Παροχή εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων - Το έγκλημα αυτό θεσπίστηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ [με την οποία εισήχθη ένα νέο έγκλημα στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο γ)] για την εφαρμογή του άρθρου 7 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας. Η προσθήκη του είχε ως στόχο τον έλεγχο της διάδοσης οδηγιών και εγχειριδίων (μέσω του διαδικτύου) που προορίζονται για την εκπαίδευση τρομοκρατών ή τον σχεδιασμό επιθέσεων και πιο συγκεκριμένα τη διάδοση (μέσω του διαδικτύου) πληροφοριών σχετικά με τρομοκρατικά μέσα και μεθόδους, λειτουργώντας έτσι ως «εικονικό στρατόπεδο εκπαίδευσης». Ενώ δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στη χρήση του διαδικτύου, το πεδίο εκπαίδευσης για την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων δεν

περιορίζεται στην παροχή οδηγιών μέσω διαδικτύου, αλλά περιλαμβάνει και πιο παραδοσιακή εκπαίδευση.

Νέα εγκλήματα στο πλαίσιο της εφαρμογής του πρόσθετου πρωτοκόλλου στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας - Τα εγκλήματα της λήψης εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, των ταξιδιών στο εξωτερικό για λόγους τρομοκρατίας και η οργάνωση ή με άλλο τρόπο διευκόλυνση των ταξιδιών στο εξωτερικό για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων στοιχειοθετούνται για την εφαρμογή του πρόσθετου πρωτοκόλλου. Ορισμένες από τις κατωτέρω επεξηγήσεις βασίζονται στην αιτιολογική έκθεση του πρόσθετου πρωτοκόλλου.

Άρθρο 8: Λήψη εκπαίδευσης - Η πρόταση δεν καλύπτει μόνο την παροχή εκπαίδευσης για τρομοκρατικούς σκοπούς (περιλαμβάνεται ήδη στην απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ), αλλά και τη λήψη ανάλογης εκπαίδευσης, με την οποία δίνεται στον αποδέκτη αυτής η δυνατότητα να συμβάλει στην τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων.

Με τη διάταξη αυτή, τίθεται σε εφαρμογή το άρθρο 3 του πρόσθετου πρωτοκόλλου. Θα παράσχει στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου και στους εισαγγελείς περισσότερα εργαλεία για την αντιμετώπιση των απειλών που προέρχονται από πιθανούς δράστες, συμπεριλαμβανομένων αυτών που τελικά ενεργούν μόνοι τους, προσφέροντας τη δυνατότητα διενέργειας ερευνών και διώξεων σε σχέση με εκπαιδευτικές δραστηριότητες που μπορούν να οδηγήσουν στην τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων. Η λήψη εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων μπορεί να πραγματοποιείται είτε κατόπιν συμμετοχής αυτοπροσώπως, π.χ. συμμετέχοντας σε στρατόπεδο εκπαίδευσης που οργανώνεται από τρομοκρατική ένωση ή ομάδα είτε μέσω διαφόρων ηλεκτρονικών μέσων, συμπεριλαμβανομένου και του διαδικτύου. Ωστόσο, η επίσκεψη δικτυακών τόπων που περιέχουν πληροφορίες ή η λήψη κοινοποιήσεων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τρομοκρατικούς σκοπούς, δεν είναι από μόνη της αρκετή για την τέλεση του εγκλήματος της λήψης εκπαίδευσης για τρομοκρατικούς σκοπούς. Ο δράστης πρέπει κανονικά να συμμετέχει ενεργά στην εκπαίδευση. Τα κράτη μέλη μπορούν, ωστόσο, να επιλέξουν να προβούν στην ποινικοποίηση μορφών «αυτοεκπαίδευσης» στο εσωτερικό τους δίκαιο.

Εκτός αυτού, η λήψη εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων πρέπει να έχει ως στόχο την τέλεση ή τη συμβολή στην τέλεση ενός τρομοκρατικού εγκλήματος, όπως ορίζεται στο άρθρο 3, και ο δράστης πρέπει να έχει την πρόθεση να δράσει ανάλογα. Η συμμετοχή σε κατά τα λοιπά νόμιμες δραστηριότητες, όπως η παρακολούθηση μαθημάτων χημείας στο πανεπιστήμιο, μαθημάτων χειρισμού αεροσκαφών ή η λήψη στρατιωτικής εκπαίδευσης παρεχόμενης από ένα κράτος, μπορούν επίσης να θεωρηθούν ως παράνομη τέλεση του ποινικού αδικήματος της λήψης εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι το άτομο που λαμβάνει την εκπαίδευση διακρίνεται από την ανάλογη εγκληματική πρόθεση να χρησιμοποιήσει την εκπαίδευση που έλαβε με αυτόν τον τρόπο για την τέλεση ενός τρομοκρατικού εγκλήματος.

Άρθρο 9: Ταξίδια στο εξωτερικό για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων - Το αδίκημα αυτό εστιάζει κυρίως στο φαινόμενο των ξένων τρομοκρατών μαχητών, ποινικοποιώντας την πραγματοποίηση ταξιδιών σε άλλη χώρα για τρομοκρατικούς σκοπούς. Το άρθρο 9 αποσκοπεί στην εφαρμογή του άρθρου 4 του πρόσθετου πρωτοκόλλου.

Στόχος της διάταξης είναι να υποχρεώσει ένα κράτος μέλος να προβεί στην ποινικοποίηση των ταξιδιών σε άλλη χώρα, εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι ο προβλεπόμενος σκοπός των

ταξιδιών αυτών είναι η συμβολή ή η συμμετοχή σε τρομοκρατικά εγκλήματα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 3, ή η παροχή ή λήψη εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, όπως ορίζεται στα άρθρα 7 και 8. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο πρόσθετο πρωτόκολλο, στη διάταξη συμπεριλαμβάνεται, επίσης, η πραγματοποίηση ταξιδιών για συμμετοχή σε δραστηριότητες μιας τρομοκρατικής ομάδας, όπως ορίζεται στο άρθρο 4. Η ποινικοποίηση των ταξιδιών για τον σκοπό αυτό είναι εξίσου σημαντική για την αντιμετώπιση απειλών που προέρχονται από ξένους τρομοκράτες μαχητές και θα εξασφαλίσει στους ανακριτές και τους εισαγγελείς τα απαραίτητα εργαλεία για την αποτελεσματική καταπολέμηση των διαφόρων στόχων και δραστηριοτήτων των ξένων τρομοκρατών μαχητών.

Η διάταξη καλύπτει τόσο τα ταξίδια σε τρίτες χώρες όσο και σε κράτη μέλη της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων αυτών από τα οποία οι δράστες κατάγονται ή στα οποία διαμένουν. Το ταξίδι στο κράτος προορισμού μπορεί να είναι απευθείας ή να περιλαμβάνει καθοδόν τη διέλευση από άλλα κράτη.

Όλα τα άτομα που ταξιδεύουν σε άλλη χώρα, ενδέχεται να επηρεαστούν από τις διατάξεις σχετικά με την ποινικοποίηση των ταξιδιών στο εξωτερικό για τρομοκρατικούς σκοπούς δυνάμει της οδηγίας. Η σοβαρότητα της απειλής που προέρχεται από τους ξένους τρομοκράτες μαχητές αιτιολογεί μια σθεναρή αντίδραση, η οποία εντούτοις, πρέπει να είναι πλήρως συμβατή με τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες καθώς και το κράτος δικαίου. Το άρθρο 9 αφορά μόνο την ποινικοποίηση της πραγματοποίησης ταξιδιών υπό πολύ συγκεκριμένες συνθήκες και με συγκεκριμένη πρόθεση ως προς τον σκοπό του ταξιδιού.

Άρθρο 10: Οργάνωση ή με άλλον τρόπο διευκόλυνση ταξιδιών στο εξωτερικό για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων - Με αυτήν τη διάταξη εφαρμόζεται το άρθρο 6 του πρόσθετου πρωτοκόλλου και απαιτείται από τα κράτη μέλη να ποινικοποιήσουν συμπεριφορές που επιτρέπουν την πραγματοποίηση ταξιδιών για τρομοκρατικούς σκοπούς, όπως είναι οι ενέργειες οργάνωσης ή διευκόλυνσης τέτοιων ταξιδιών. Ο όρος «οργάνωση» καλύπτει πλήθος συμπεριφορών που σχετίζονται με διευθετήσεις πρακτικών ζητημάτων όσον αφορά την πραγματοποίηση ταξιδιών, όπως η αγορά εισιτηρίων και ο σχεδιασμός δρομολογίων. Ο όρος «διευκόλυνση» χρησιμοποιείται για να καλύψει οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά, διαφορετική όσον εμπίπτουν στην κατηγορία «οργάνωση», μέσω της οποίας παρέχεται βοήθεια στον ταξιδιώτη για να φτάσει στον προορισμό του/της. Ως παράδειγμα, θα μπορούσε να αναφερθεί η παροχή βοήθειας σε ταξιδιώτη για την παράτυπη διέλευση των συνόρων μιας χώρας. Εκτός από το να ενεργεί εκ προθέσεως, ο δράστης πρέπει να γνωρίζει ότι η βοήθεια παρέχεται για τρομοκρατικούς σκοπούς.

Άρθρο 11: Χρηματοδότηση της τρομοκρατίας - Η διάταξη αυτή απαιτεί από τα κράτη μέλη να ποινικοποιήσουν τη διάθεση κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια τρομοκρατικών εγκλημάτων και εγκλημάτων που σχετίζονται με τρομοκρατικές ομάδες ή τρομοκρατικές δραστηριότητες. Ο ορισμός ευθυγραμμίζεται με τον ορισμό περί χρηματοδότησης της τρομοκρατίας της οδηγίας 2015/849/ΕΕ, που καλύπτει τη χρηματοδότηση όλων των εγκλημάτων, όπως ορίζονται στα άρθρα 1 έως 4 της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ. Η έννοια των κεφαλαίων, ορίζεται στο άρθρο 2 της προτεινόμενης οδηγίας.

Επιπρόσθετα, με τη συμπερίληψη της χρηματοδότησης των ταξιδιών στο εξωτερικό για τρομοκρατικούς σκοπούς (ένα αδίκημα που μέχρι πρότινος δεν συμπεριλαμβάνονταν στην απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ), τίθεται σε εφαρμογή το άρθρο 5 του πρόσθετου

πρωτοκόλλου, καθώς επίσης και η σύσταση αριθ. 5 της FATF (όπως αυτή διευκρινίστηκε από την προσφάτως θεσπισμένη διόρθωση στην επεξηγηματική σημείωση για τη σύσταση αριθ. 5). Σύμφωνα με το άρθρο 15, δεν είναι απαραίτητο να τελεστεί πράγματι το έγκλημα ή να προσδιοριστεί σύνδεση με συγκεκριμένο τρομοκρατικό έγκλημα ή με εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες. Το άρθρο 11, σε συνδυασμό με το άρθρο 15, εφαρμόζει την προαναφερθείσα σύσταση FATF, με την οποία απαιτείται η ποινικοποίηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ακόμα και εάν δεν υπάρχει σύνδεση συγκεκριμένα με μία ή περισσότερες τρομοκρατικές ενέργειες.

Τα κεφάλαια μπορούν να προέρχονται από μία μόνο πηγή, π.χ. ως δάνειο ή δώρο που παρέχεται στον ταξιδιώτη από κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή από διάφορες πηγές, μέσω κάποιου είδους συγκέντρωσης χρημάτων, η οποία οργανώνεται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Άρθρα 12-14: διακεκριμένη κλοπή, εκβίαση και απάτη για τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων - Μια τελευταία ομάδα εγκλημάτων που σχετίζονται με την τρομοκρατία [βλ. άρθρα 12 έως 14, αφορά τη διακεκριμένη κλοπή, εκβίαση και απάτη με στόχο την τέλεση ενός από τα εγκλήματα που απαριθμούνται στα άρθρα 3 ή 4 στοιχείο β)]. Τα εγκλήματα αυτά συμπεριλήφθηκαν ήδη στο άρθρο 3 της απόφασης-πλαίσίου 2002/475/ΔΕΥ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι προπαρασκευαστικές πράξεις τέλεσης αυτών των εγκλημάτων με σκοπό την τέλεση συγκεκριμένων τρομοκρατικών εγκλημάτων, θα ποινικοποιούνται ως δραστηριότητες που συνδέονται με την τρομοκρατία, ανεξάρτητα από το αν το τρομοκρατικό έγκλημα καθ'αυτό έχει τελεστεί ή όχι, π.χ. κλοπή εκρηκτικών με απώτερο στόχο την τέλεση μιας τρομοκρατικής ενέργειας, αλλά χωρίς η σχεδιασμένη τρομοκρατική επίθεση να πραγματοποιηθεί.

Τίτλος IV: Γενικές διατάξεις που σχετίζονται με τρομοκρατικά εγκλήματα, εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατική ομάδα και εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες

Άρθρο 15: Σχέση με τρομοκρατικά εγκλήματα - Αυτή η διάταξη οριζόντιας εφαρμογής καθιστά σαφές ότι για οποιοδήποτε από τα εγκλήματα που σχετίζεται με τρομοκρατική ομάδα ή με τρομοκρατικές δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένων των εγκλημάτων που ορίζονται στο άρθρο 16), δεν είναι απαραίτητο το τρομοκρατικό έγκλημα να διαπράττεται πράγματι, όπως αναφέρθηκε ήδη στο άρθρο 3 παράγραφος 3 της απόφασης-πλαίσίου 002/475/ΔΕΥ, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ. Για παράδειγμα, για την ποινικοποίηση της συμμετοχής στις δραστηριότητες μιας τρομοκρατικής ομάδας, δεν απαιτείται οι τρομοκρατικές ενέργειες να έχουν τελεστεί ήδη ή να βρίσκονται στο στάδιο της τέλεσης. Επιπλέον, δεν είναι απαραίτητο να αποδειχθεί σύνδεση με συγκεκριμένο τρομοκρατικό έγκλημα, ή στον βαθμό που αφορά τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 9 και 11, με συγκεκριμένα εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες. Για παράδειγμα, για την ποινικοποίηση της στρατολόγησης για σκοπούς που συνδέονται με την τρομοκρατία, δεν είναι απαραίτητο να έχει ζητηθεί από πρόσωπο να διαπράξει συγκεκριμένο τρομοκρατικό έγκλημα ή το πρόσωπο που παρέχει εκπαίδευση για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων να καθοδηγεί ένα πρόσωπο στη διάπραξη συγκεκριμένου τρομοκρατικού εγκλήματος. Με την ίδια λογική, για την ποινικοποίηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, αρκεί να υπάρχει γνώση της χρήσης των κεφαλαίων για σκοπούς προώθησης των τρομοκρατικών δραστηριοτήτων γενικά, χωρίς να είναι απαραίτητο να υπάρξει σύνδεση, για παράδειγμα, με συγκεκριμένο και ήδη προσχεδιασμένο ταξίδι στο εξωτερικό.

Άρθρο 16: Συνέργεια, ηθική αυτουργία και απόπειρα - Αυτή η διάταξη εφαρμόζεται στα προαναφερόμενα εγκλήματα και απαιτεί από τα κράτη μέλη να ποινικοποιήσουν επίσης τις μορφές συνέργειας, ηθικής αυτουργίας και απόπειρας τέλεσης πολλών εκ των αναφερθέντων εγκλημάτων.

Η συνέργεια σε τρομοκρατικό έγκλημα μπορεί να περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, από τη διάθεση οικονομικών πόρων για την εκτέλεση μιας τρομοκρατικής επίθεσης έως την παροχή υποστηρικτών υπηρεσιών ή υλικών, όπως υπηρεσίες ή μέσα μεταφοράς, όπλα, εκρηκτικά ή καταφύγιο.

Εκτός από τις απαιτήσεις που καθορίζονται επί του παρόντος στο άρθρο 4 της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ, προτείνεται, επίσης, η ποινικοποίηση της συνέργειας σε σχέση με τη λήψη εκπαίδευσης. Ενώ αυτό δεν απαιτείται στο πλαίσιο του πρόσθετου πρωτοκόλλου, η ποινικοποίηση τέτοιων δραστηριοτήτων είναι συνεπής προς την ποινικοποίηση της συνέργειας σε άλλες προπαρασκευαστικές δραστηριότητες. Πράγματι, η συνδρομή στην καθοδήγηση ενός προσώπου (για παράδειγμα με τη μετάφραση κειμένων τρομοκρατικού περιεχομένου σε ξένη γλώσσα έχοντας πλήρη γνώση του περιεχομένου, αλλά και τη σκοπούμενη χρήση μιας τέτοιας καθοδήγησης) δεν θεωρείται λιγότερο επιλήψιμη σε σχέση με την προσφορά ανάλογης (μεταφραστικής φύσεως) στήριξης σε πρόσωπο που παρέχει εκπαίδευση.

Προτείνεται η επέκταση της ποινικοποίησης της ηθικής αυτουργίας σε όλα τα εγκλήματα. Πράγματι, ο ηθικός αυτουργός είναι συχνά η κινητήριος δύναμη πίσω από τις ενέργειες στις οποίες προβαίνουν οι άμεσα εμπλεκόμενοι δράστες. Εκτός από αυτά που είχαν ήδη ποινικοποιηθεί στην απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ, η τρέχουσα πρόταση προβλέπει ποινικοποίηση της ηθικής αυτουργίας σε εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως περιέχονται στον Τίτλο III. Ως εκ τούτου, το άρθρο 16 θα κάλυπτε, για παράδειγμα, την περίπτωση προσώπου που υποκινεί κάποιο άλλο πρόσωπο να έχει ενεργό ρόλο στη στρατολόγηση τρίτων ή να ταξιδέψει στο εξωτερικό για τρομοκρατικούς σκοπούς.

Συγκριτικά με την απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ, οι επιπρόσθετες υποχρεώσεις που προκύπτουν για τα κράτη μέλη αφορούν την ποινικοποίηση της απόπειρας πραγματοποίησης ταξιδιών στο εξωτερικό για τρομοκρατικούς σκοπούς σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 του πρόσθετου πρωτοκόλλου. Επιπρόσθετη υποχρέωση συνιστά, επίσης, η ποινικοποίηση της απόπειρας καθώς και της συνέργειας στη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, σύμφωνα με τη σύσταση αριθ. 5 της FATF και τον ορισμό της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στην οδηγία 2015/48/ΕΕ. Επίσης, προτείνεται η ποινικοποίηση της απόπειρας παροχής εκπαίδευσης, καθώς και της στρατολόγησης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων. Στην περίπτωση αυτή, λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις του άρθρου 9 παράγραφος 2 της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας, καθώς και η κατάσταση στα περισσότερα κράτη μέλη, τα οποία – σύμφωνα με την έκθεση εφαρμογής του 2014 – έχουν προβεί ήδη σε ποινικοποίηση της απόπειρας διάπραξης των εν λόγω εγκλημάτων.

Άρθρο 17: Ποινές εις βάρος φυσικών προσώπων — Η διάταξη αυτή που περιλαμβάνεται ήδη στο άρθρο 5 της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ, εφαρμόζεται σε όλα τα εγκλήματα και απαιτεί από τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις που συνεπάγονται την έκδοση. Στη δεύτερη παράγραφο, υπογραμμίζεται ότι το τρομοκρατικό έγκλημα θα πρέπει να τιμωρείται με πιο σοβαρή ποινή σε σχέση με παρόμοια εγκλήματα που περιλαμβάνονται στο εθνικό δίκαιο και τα οποία διαπράττονται

χωρίς τρομοκρατική πρόθεση. Για ορισμένα εγκλήματα, ορίζεται το ελάχιστο της μέγιστης επιβαλλόμενης ποινής.

Προτείνεται να διατηρηθεί αυτή η διάταξη αμετάβλητη. Συγκεκριμένα, βάσει του άρθρου 11 της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας, το οποίο – σύμφωνα με το άρθρο 9 του πρόσθετου πρωτοκόλλου – εφαρμόζεται αναλόγως, δεν απαιτούνται αλλαγές.

Άρθρο 18: Ελαφρυντικές περιστάσεις – Η διάταξη αυτή είχε ήδη συμπεριληφθεί στο άρθρο 6 της απόφασης-πλαίσου 2002/475/ΔΕΥ (όπου γίνεται λόγος για «ιδιαιτέρως περιστάσεις»), σύμφωνα με το ψήφισμα του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1996 περί των συνεργαζομένων με τη δικαιοσύνη ατόμων για την καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος. Επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη συγκεκριμένες ελαφρυντικές περιστάσεις, που ενδεχομένως να μειώσουν την ποινή που επιβάλλεται στους τρομοκράτες. Προτείνεται να διατηρηθεί αυτή η διάταξη, κατ' ουσίαν, αμετάβλητη.

Άρθρο 19: Ευθύνη των νομικών προσώπων – Αυτή η διάταξη ισχύει για όλα τα προαναφερθέντα εγκλήματα και απαιτεί από τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την ευθύνη των νομικών προσώπων, αποκλείοντας παράλληλα τη δυνατότητα να υποκατασταθεί αυτή η ευθύνη από την ευθύνη φυσικών προσώπων. Η διάταξη είναι σύμφωνη με το άρθρο 10 της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας, το οποίο – σύμφωνα με το άρθρο 9 του πρόσθετου πρωτοκόλλου – εφαρμόζεται αναλόγως.

Η διάταξη αυτή προέρχεται από το άρθρο 7 της απόφασης-πλαίσου 2002/475/ΔΕΥ και ακολουθεί τυποποιημένη διατύπωση που απαντάται σε άλλες νομικές πράξεις της ΕΕ σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διασφαλίσουν ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπέχουν ευθύνη για εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 1 έως 4, όταν αυτά τελούνται για λογαριασμό τους από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ασκεί εντός του νομικού προσώπου διευθυντική εξουσία. Δεν είναι απαραίτητο αυτή η ευθύνη να είναι αποκλειστικά ποινική.

Άρθρο 20: Τύποι ελάχιστων κυρώσεων για τα νομικά πρόσωπα – Η διάταξη αυτή που περιλαμβάνεται ήδη στο άρθρο 8 της απόφασης-πλαίσου 2002/475/ΔΕΥ, εφαρμόζεται στις κυρώσεις που επιβάλλονται στα νομικά πρόσωπα. Προτείνεται να διατηρηθεί αυτή η διάταξη αμετάβλητη. Συγκεκριμένα, βάσει του άρθρου 10 της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας, το οποίο – σύμφωνα με το άρθρο 9 του πρόσθετου πρωτοκόλλου – εφαρμόζεται αναλόγως, δεν απαιτούνται αλλαγές.

Άρθρο 21: Δικαιοδοσία και δίωξη – Η διάταξη αυτή που περιλαμβάνεται ήδη στο άρθρο 9 της απόφασης-πλαίσου 2002/475/ΔΕΥ και εφαρμόζεται σε όλα τα προαναφερθέντα εγκλήματα, απαιτεί την ύπαρξη βάσεων αρμοδιότητας για τις δικαστικές αρχές που θα τους επιτρέπουν να κινηθούν την έρευνα, να ασκήσουν διώξεις και να παραπέμψουν ενώπιον του δικαστηρίου τα εγκλήματα που ορίζονται σε αυτήν την οδηγία.

Σημείο αφετηρίας αποτελεί η αρχή της εδαφικότητας που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο α), σύμφωνα με την οποία όλα τα κράτη μέλη πρέπει να θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους επί των τρομοκρατικών εγκλημάτων που τελούνται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στο έδαφός τους. Τα άρθρα 9 παράγραφος 1 στοιχείο β) και 9 παράγραφος 4 μπορούν να θεωρηθούν επέκταση της αρχής αυτής. Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει να αποκτήσουν εξωεδαφική δικαιοδοσία επί των εγκλημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 1 έως 4, όταν ο

δράστης είναι υπήκοος ή κάτοικος αυτών ή το έγκλημα διαπράττεται προς όφελος ενός νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφός τους ή εναντίον των θεσμών ή των λαών τους, εναντίον οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οργανισμού που ιδρύθηκε σύμφωνα με τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και εδρεύει στο οικείο κράτος μέλος. Το άρθρο 9 παράγραφος 3 ορίζει την απαραίτητη δικαιοδοσία για την εφαρμογή της αρχής «aut dedere aut iudicare» («έκδοση, άλλως δίωξη»), η οποία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να είναι σε θέση να ασκήσουν δίωξη για τρομοκρατικά εγκλήματα στις περιπτώσεις που αρνούνται την έκδοση του υπόπτου ή του καταδικασμένου προσώπου. Τέλος, η θέσπιση εκτεταμένων κανόνων περί δικαιοδοσίας κατέστησε υποχρεωτική επίσης τη θέσπιση κριτηρίων για την επίλυση θετικών συγκρούσεων δικαιοδοσίας που μπορεί να προκύψουν μεταξύ των κρατών μελών. Το άρθρο 9 παράγραφος 2 θεσπίζει έναν κατάλογο παραγόντων που πρέπει να ληφθούν διαδοχικά υπόψη για τον σκοπό αυτό.

Σε σύγκριση με τους κανόνες που καθορίζονται στην απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ, προτείνεται ο καθορισμός δικαιοδοσίας για το έγκλημα της παροχής εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 της προτεινόμενης οδηγίας. Αυτή η ειδική διάταξη είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί ότι μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική δίωξη του εγκλήματος σε σχέση με τους παρέχοντες εκπαίδευση για τρομοκρατικούς σκοπούς (κατά κανόνα) υπηκόους τρίτων χωρών. Ελλείψει αυτής της ειδικής διάταξης, ο εκπαιδευόμενος (κατά κανόνα υπήκοος/κάτοικος χώρας της ΕΕ) θα μπορούσε να διωχθεί για το προσφάτως θεσπισμένο έγκλημα της λήψης εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων [σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή γ) της προτεινόμενης οδηγίας], όχι όμως ο εκπαιδευτής (κατά κανόνα υπήκοος/κάτοικος τρίτης χώρας). Αυτό θα δημιουργούσε ένα αδικαιολόγητο κενό. Συνεπώς, προκύπτει ως αναγκαιότητα ο καθορισμός δικαιοδοσίας για τα εγκλήματα που διαπράττονται από όσους παρέχουν εκπαίδευση για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, ανεξάρτητα από την υπηκοότητά τους, ενόψει των πιθανών επιπτώσεων τέτοιου είδους συμπεριφορών στο έδαφος της Ένωσης και της στενής υλικής συνάφειας μεταξύ των εγκλημάτων παροχής και λήψης εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων.

Τίτλος V: Διατάξεις για την προστασία, τη στήριξη και τα δικαιώματα των θυμάτων τρομοκρατίας

Όπως διευκρινίζεται στην αιτιολογική σκέψη 16 της προτεινόμενης οδηγίας, τα μέτρα που προβλέπονται από τον τίτλο αυτό, εφαρμόζονται για τα «θύματα τρομοκρατίας» σύμφωνα με τον ορισμό στην οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων. Η προστιθέμενη αξία της ενσωμάτωσης αυτού του ορισμού στην παρούσα οδηγία έγκειται στην υπενθύμιση και τη διευκρίνιση της κατάστασης των μελών των οικογενειών των θυμάτων που έχασαν τη ζωή τους εξαιτίας τρομοκρατικού εγκλήματος. Επειδή τα τρομοκρατικά εγκλήματα έχουν συχνά ως αποτέλεσμα την ύπαρξη θυμάτων, είναι πολύ σημαντικό να διευκρινιστεί ότι τα μέλη των οικογενειών των θυμάτων των οποίων ο θάνατος προκλήθηκε απευθείας από τέτοια εγκλήματα και τα οποία υφίστανται ζημία εξαιτίας του θανάτου των εν λόγω προσώπων, εξομοιώνονται με τα άμεσα θύματα και μπορούν να επωφεληθούν από τα ίδια δικαιώματα. Η προτεινόμενη οδηγία περιορίζει τα θύματα τρομοκρατίας σε αυτά που υπέστησαν ζημία απευθείας από τα τρομοκρατικά εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 της προτεινόμενης οδηγίας. Άλλα εγκλήματα που καλύπτονται από τη συγκεκριμένη οδηγία, ειδικότερα εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατική ομάδα ή με τρομοκρατικές δραστηριότητες, δεν θα πρέπει να καλύπτονται από τον ορισμό του θύματος τρομοκρατίας, καθώς έχουν πιο πολύ προπαρασκευαστικό χαρακτήρα και δεν έχουν ως συνέπεια την ύπαρξη άμεσων θυμάτων.

Η πρώτη παράγραφος είχε ήδη συμπεριληφθεί στο άρθρο 10 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ. Απαιτεί από τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι η διεξαγωγή ανακρίσεων ή η άσκηση δίωξης για τα εγκλήματα τα οποία καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, δεν εξαρτώνται από καταγγελία ή κατηγορία προερχόμενη από θύμα, τουλάχιστον όσον αφορά πράξεις που τελέστηκαν στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους.

Στην προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της τρομοκρατίας, έχει δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην προστασία και τη συνδρομή των θυμάτων. Λόγω των ιδιαίτερων αναγκών τους, προτείνεται να αποσαφηνιστούν στην παράγραφο 2 τα μέτρα που θα πρέπει να λάβουν τα κράτη μέλη για να καλυφθούν αυτές οι ανάγκες με στόχο να προσδιοριστεί περαιτέρω η υποχρέωση που φέρουν τα κράτη μέλη, όπως ορίζεται επί του παρόντος στο άρθρο 10 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ, να λάβουν, εφόσον χρειαστεί, όλα τα δυνατά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα τους παρασχεθεί η κατάλληλη συνδρομή.

Η οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων ισχύει για όλα τα θύματα εγκληματικότητας χωρίς να τα κατηγοριοποιεί. Ωστόσο, η οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων αναγνωρίζει ότι ορισμένα θύματα έχουν ειδικές ανάγκες προστασίας, οι οποίες θα πρέπει να αξιολογούνται κατά περίπτωση, καθώς και ότι θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σε θύματα που έχουν υποστεί σημαντική ζημία λόγω, μεταξύ άλλων, της σοβαρότητας του εγκλήματος. Στο πλαίσιο αυτό, τα θύματα τρομοκρατίας θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη.

Η οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων δεν προσδιορίζει λεπτομερώς πώς μπορούν να εξυπηρετηθούν οι συγκεκριμένες ανάγκες των θυμάτων τρομοκρατίας. Τα θύματα τρομοκρατίας χρειάζονται, ειδικότερα, κατάλληλη υποστήριξη και συνδρομή. Συνεπώς, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να παρέχεται καλά οργανωμένη και επαγγελματική επείγουσα βοήθεια στα θύματα τρομοκρατίας, αμέσως μετά από μια επίθεση και για όσο διάστημα απαιτείται κατόπιν αυτής. Άμεση βοήθεια τέτοιου τύπου, περιγράφεται συχνά από τα επιζώντα θύματα μιας τρομοκρατικής ενέργειας ως «σωτήρια». Επίσης, επειδή τα θύματα τρομοκρατίας είναι πιθανόν να υποφέρουν από Μετατραυματική Αγχώδη Διαταραχή (PTSD) και άλλη βλάβη συνδεόμενη με τραυματική εμπειρία, είναι σημαντικό να τους παρασχεθεί ψυχοκοινωνική στήριξη για όσο διάστημα απαιτείται σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση. Η προτεινόμενη διάταξη προβλέπει την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης τέτοιου είδους.

Η πρόσβαση σε πληροφορίες είναι ένα άλλο σημαντικό στοιχείο στις επακόλουθες περιστάσεις μιας τρομοκρατικής επίθεσης με υψηλή κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης, ενώ πρέπει να τηρείται το απόρρητο των ποινικών ερευνών. Τα θύματα βρίσκονται συχνά σε σύγχυση λόγω ελλিপών και αντικρουόμενων μεταξύ τους πληροφοριών. Γι' αυτό, η προτεινόμενη διάταξη απαιτεί επίσης να εξασφαλίζεται η πρόσβαση των θυμάτων σε πληροφορίες που αφορούν τα δικαιώματά τους και τη διαθέσιμη βοήθεια και υποστήριξη, καθώς επίσης και να παρέχονται πληροφορίες για τα θύματα.

Οι προτεινόμενες διατάξεις δεν στοχεύουν στην τροποποίηση των ήδη υφαισών διατάξεων της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων, αλλά στην εξειδίκευση αυτών με τρόπο που να εξυπηρετεί καλύτερα τις συγκεκριμένες ανάγκες των θυμάτων τρομοκρατίας.

Άρθρο 23: Δικαιώματα των θυμάτων τρομοκρατίας που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος – Στόχος των τρομοκρατικών επιθέσεων είναι να πλήξουν μεγάλες ομάδες ανθρώπων και τα θύματα συχνά προέρχονται ή διαμένουν σε διαφορετική χώρα από αυτή στην οποία πραγματοποιείται η τρομοκρατική επίθεση. Αυτός είναι ο λόγος που τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους μπορούν να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να ελαχιστοποιήσουν τις δυσκολίες που καλούνται να αντιμετωπίσουν αυτά τα θύματα, ειδικά σε σχέση με την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των θυμάτων και τα προσβάσιμα συστήματα αποζημίωσης. Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα θύματα τρομοκρατικών ενεργειών έχουν πρόσβαση σε μακροπρόθεσμη συναισθηματική και ψυχολογική στήριξη και συνδρομή στον τόπο όπου διαμένουν.

Τίτλος VI: Τελικές διατάξεις

Άρθρο 24: Αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας – Με αυτή τη διάταξη αντικαθίσταται η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ.

Άρθρο 25: Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο - Δεδομένου του επείγοντος χαρακτήρα της εφαρμογής των διατάξεων για τα πρόσθετα εγκλήματα που προτείνονται, απαιτείται η ταχεία μεταφορά στο εθνικό δίκαιο. Η προθεσμία των δώδεκα (12) μηνών για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο ορίστηκε βάσει της υπόθεσης ότι οι διαπραγματεύσεις θα διεξαχθούν ταχέως.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 83 παράγραφος 1 και το άρθρο 82 παράγραφος 2 στοιχείο γ),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στις καθολικές αξίες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της ισότητας και της αλληλεγγύης, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Βασίζεται στην αρχή της δημοκρατίας και την αρχή του κράτους δικαίου, αρχές κοινές στα κράτη μέλη.
- (2) Οι τρομοκρατικές πράξεις αποτελούν μία από τις σοβαρότερες παραβιάσεις των παγκόσμιων αξιών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της ισότητας και της αλληλεγγύης, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, στις οποίες βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αντιπροσωπεύουν, επίσης, μία από τις σοβαρότερες προσβολές των αρχών της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, που είναι κοινές στα κράτη μέλη και στις οποίες βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση.
- (3) Η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου²¹ είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της απάντησης της ποινικής δικαιοσύνης ενάντια στην τρομοκρατία. Ένα νομικό πλαίσιο κοινό για όλα τα κράτη μέλη και συγκεκριμένα ένας εναρμονισμένος ορισμός του τι συνιστά τρομοκρατικό έγκλημα, χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών στο πλαίσιο της απόφασης-πλαίσιου 2006/960/ΔΕΥ του Συμβουλίου,²² της απόφασης 2008/615/ΔΕΥ του Συμβουλίου²³ και της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του

²¹ Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 164 της 22.6.2002, σ. 3).

²² Απόφαση-πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 για την απλούστευση της ανταλλαγής πληροφοριών και στοιχείων μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 386, 29.12.2006, σ. 89)

²³ Απόφαση 2008/615/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 23ης Ιουνίου 2008, σχετικά με την αναβάθμιση της διασυνοριακής συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος (ΕΕ L 210 της 6.8.2008, σ. 1).

Συμβουλίου,²⁴ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,²⁵ της απόφασης-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου²⁶ και της απόφασης-πλαίσιο 2002/465/ΔΕΥ του Συμβουλίου²⁷.

- (4) Η τρομοκρατική απειλή εντάθηκε και εξελίχθηκε ραγδαία τα τελευταία έτη. Άτομα, τα οποία συχνά αναφέρονται ως «ξένοι τρομοκράτες μαχητές» ταξιδεύουν στο εξωτερικό για τρομοκρατικούς σκοπούς. Οι ξένοι τρομοκράτες μαχητές που επιστρέφουν, συνιστούν αυξημένη απειλή για την ασφάλεια όλων των κρατών μελών. Οι ξένοι τρομοκράτες μαχητές έχουν συνδεθεί με αρκετές πρόσφατες επιθέσεις ή σχέδια για την τέλεση τρομοκρατικών ενεργειών, συμπεριλαμβανομένων των επιθέσεων της 13ης Νοεμβρίου 2015 στο Παρίσι. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της αντιμετωπίζουν αυξημένες απειλές από άτομα που εμπνέονται ή καθοδηγούνται από τρομοκρατικές ομάδες του εξωτερικού, αλλά που παραμένουν εντός της Ευρώπης.
- (5) Λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη των τρομοκρατικών απειλών και τις νομικές υποχρεώσεις προς την Ένωση και τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου, θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη σύγκλιση σε όλα τα κράτη μέλη όσον αφορά τον ορισμό των τρομοκρατικών εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένων των εγκλημάτων που σχετίζονται με μια τρομοκρατική ομάδα και αυτών που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες, , έτσι ώστε να καλύπτει πιο ολοκληρωμένα συμπεριφορές συνδεόμενες ιδίως με τους ξένους τρομοκράτες μαχητές και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Αυτές οι μορφές συμπεριφοράς θα πρέπει να τιμωρούνται επίσης όταν διαπράττονται μέσω του διαδικτύου, αλλά και μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
- (6) Τα εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες είναι πολύ σοβαρά, καθώς μπορούν να οδηγήσουν στην τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων και να παράσχουν σε τρομοκράτες και τρομοκρατικές ομάδες τη δυνατότητα να διατηρήσουν και να αναπτύξουν περαιτέρω τις εγκληματικές τους δραστηριότητες, δικαιολογώντας την ποινικοποίηση τέτοιων συμπεριφορών.
- (7) Τα εγκλήματα που σχετίζονται με τη δημόσια πρόκληση για τέλεση ενός τρομοκρατικού εγκλήματος περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την εξύμνηση και την αιτιολόγηση των τρομοκρατικών πράξεων ή τη διάδοση μηνυμάτων ή εικόνων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που σχετίζονται με τα θύματα της τρομοκρατίας, ως τρόπο προβολής των σκοπών των τρομοκρατών ή σοβαρού εκφοβισμού του

²⁴ Απόφαση 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία όσον αφορά τα τρομοκρατικά αδικήματα (ΕΕ L 253 της 29.9.2005, σ. 22).

²⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 1).

²⁶ Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ L 190 της 18.7.2002, σ. 1).

²⁷ Απόφαση-πλαίσιο 2002/465/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, σχετικά με τις κοινές ομάδες έρευνας (ΕΕ L 162 της 20.6.2002, σ. 1).

πληθυσμού, όταν μια τέτοια συμπεριφορά προκαλεί κίνδυνο τέλεσης τρομοκρατικών ενεργειών.

- (8) Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της απειλής και συγκεκριμένα την ανάγκη να ανακοπεί η ροή των ξένων τρομοκρατών μαχητών, είναι απαραίτητο να ποινικοποιηθεί η πραγματοποίηση ταξιδιών στο εξωτερικό για τρομοκρατικούς σκοπούς, στους οποίους συγκαταλέγονται όχι μόνο η τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων και η παροχή ή λήψη εκπαίδευσης, αλλά και η συμμετοχή στις δραστηριότητες μιας τρομοκρατικής ομάδας. Οποιαδήποτε ενέργεια διευκόλυνσης ενός τέτοιου ταξιδιού, πρέπει επίσης να ποινικοποιηθεί.
- (9) Η ποινικοποίηση της λήψης εκπαίδευσης για τρομοκρατικούς σκοπούς συμπληρώνει το υπάρχον αδίκημα της παροχής εκπαίδευσης και απευθύνεται συγκεκριμένα στις απειλές που απορρέουν από όσους προετοιμάζονται ενεργά για την τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που τελικά ενεργούν μόνοι τους.
- (10) Η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας που καλύπτει τη χρηματοδότηση για τρομοκρατικές ενέργειες, τη χρηματοδότηση μιας τρομοκρατικής ομάδας, καθώς και άλλα εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως η στρατολόγηση και η εκπαίδευση ή η πραγματοποίηση ταξιδιών για τρομοκρατικούς σκοπούς, θα πρέπει να τιμωρείται στα κράτη μέλη, με σκοπό να διαλυθούν οι υποστηρικτικές δομές που διευκολύνουν την τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων. Η συνέργεια ή η απόπειρα χρηματοδότησης τρομοκρατικών ενεργειών θα πρέπει, επίσης, να τιμωρείται.
- (11) Επιπλέον, η παροχή υλικής υποστήριξης για τρομοκρατικούς σκοπούς μέσω προσώπων που εμπλέκονται ή ενεργούν ως διαμεσολαβητές στην παροχή ή κυκλοφορία υπηρεσιών, περιουσιακών στοιχείων ή αγαθών, συμπεριλαμβανομένων εμπορικών συναλλαγών που προϋποθέτουν την είσοδο ή την έξοδο από την Ένωση, θα πρέπει να τιμωρείται στα κράτη μέλη, όπως επίσης και η συνέργεια σε τρομοκρατικές ενέργειες ή η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας όταν πραγματοποιούνται με επίγνωση του γεγονότος ότι οι ενέργειες αυτές ή τα προϊόντα αυτών προορίζονται να χρησιμοποιηθούν, πλήρως ή εν μέρει, για τρομοκρατικούς σκοπούς ή ότι θα ωφελήσουν τρομοκρατικές ομάδες.
- (12) Η απόπειρα πραγματοποίησης ταξιδιών στο εξωτερικό για τρομοκρατικούς σκοπούς θα πρέπει να τιμωρείται, καθώς και η απόπειρα παροχής εκπαίδευσης και η στρατολόγηση για τρομοκρατικούς σκοπούς.
- (13) Όσον αφορά τα ποινικά αδικήματα που προβλέπονται σε αυτή την οδηγία, η έννοια της πρόθεσης πρέπει να ισχύει σε όλα τα στοιχεία που απαρτίζουν αυτά τα αδικήματα. Ο εκ προθέσεως χαρακτήρας πράξεως ή παραλείψεως μπορεί να συνάγεται από αντικειμενικά, πραγματικά περιστατικά.
- (14) Επιπροσθέτως, θα πρέπει να υπάρχουν ποινές για φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν διαπράξει ή υπέχουν ευθύνη για τέτοια εγκλήματα, στις οποίες να αντικατοπτρίζεται η σοβαρότητά τους.
- (15) Θα πρέπει να θεσπιστούν κανόνες περί δικαιοδοσίας για να διασφαλιστεί η δυνατότητα αποτελεσματικής δίωξης του τρομοκρατικού εγκλήματος. Συγκεκριμένα, κρίνεται απαραίτητος ο καθορισμός δικαιοδοσίας για τα εγκλήματα που διαπράττονται από όσους παρέχουν εκπαίδευση για τρομοκρατικούς σκοπούς, ανεξάρτητα από την υπηκοότητά τους, ενόψει πιθανών επιπτώσεων τέτοιου είδους

συμπεριφορών στο έδαφος της Ένωσης και της στενής υλικής συνάφειας μεταξύ των εγκλημάτων παροχής και λήψης εκπαίδευσης για τρομοκρατικούς σκοπούς.

- (16) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν συγκεκριμένα μέτρα προστασίας, στήριξης και συνδρομής που να ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες των θυμάτων της τρομοκρατίας, εξειδικεύοντας περαιτέρω και εμβαθύνοντας τα δικαιώματα που περιέχονται ήδη στην οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁸. Θύματα τρομοκρατίας είναι τα άτομα που ορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 2012/29/ΕΕ, σε σχέση με τα τρομοκρατικά εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη θα πρέπει στην περίπτωση μιας τρομοκρατικής επίθεσης να διασφαλίζουν την παροχή συναισθηματικής και ψυχολογικής υποστήριξης στα θύματα, συμπεριλαμβανομένης μετατραυματικής υποστήριξης και συμβουλευτικής, καθώς και τυχόν σχετικών νομικών, πρακτικών ή οικονομικής φύσης πληροφοριών και συμβουλών.
- (17) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους προκειμένου να διασφαλίζεται η πρόσβαση όλων των θυμάτων τρομοκρατίας σε πληροφορίες που αφορούν τα δικαιώματα των θυμάτων, τις διαθέσιμες υπηρεσίες υποστήριξης και τα προσβάσιμα συστήματα αποζημίωσης. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα θύματα της τρομοκρατίας έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες μακροπρόθεσμης υποστήριξης στη χώρα διαμονής τους, ακόμα και εάν η τρομοκρατική επίθεση έλαβε χώρα σε άλλο κράτος της ΕΕ.
- (18) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας δεν μπορούν να επιτευχθούν με ικανοποιητικό τρόπο μονομερώς από τα κράτη μέλη και ως εκ τούτου, λόγω της ανάγκης για εναρμονισμένους κανόνες σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως προβλέπεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (19) Η οδηγία σέβεται τις αρχές που αναγνωρίζονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που εκτίθενται στα κεφάλαια II, III, V και VI αυτού, τα οποία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, την ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και την ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, τη γενική απαγόρευση διακρίσεων συγκεκριμένα λόγω φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων, την αρχή της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιολογικών πράξεων και ποινών, που καλύπτει επίσης την απαίτηση για ακρίβεια, σαφήνεια και προβλεψιμότητα στο ποινικό δίκαιο, το τεκμήριο της αθωότητας, καθώς και την ελεύθερη κυκλοφορία κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21 παράγραφος 1 της

²⁸ Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2001 (ΕΕ L 315 της 14.11.2012 σ. 37).

Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την οδηγία 2004/38/ΕΚ. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές.

- (20) Η εφαρμογή της ποινικοποίησης δυνάμει της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να είναι ανάλογη προς τη φύση και τις περιστάσεις του εγκλήματος, λαμβανομένων υπόψη των νόμιμων επιδιωκόμενων στόχων και της αναγκαιότητάς τους σε μια δημοκρατική κοινωνία, αποκλείοντας οποιαδήποτε μορφή αυθαιρεσίας και διάκρισης.
- (21) Η οδηγία θα πρέπει να αντικαταστήσει την απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ²⁹ στα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την οδηγία αυτή.
- (22) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου (αριθ. 21) για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία κοινοποίησαν την επιθυμία τους να μετάσχουν στην έκδοση και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

ΚΑΙ/Η

- (23) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου (αριθ. 21) για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στην έκδοση και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύονται από αυτήν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή της.]
- (24) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου (αριθ. 22) για τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της. Η απόφαση πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ εξακολουθεί να έχει δεσμευτική ισχύ και να ισχύει στη Δανία.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΙΤΛΟΣ Ι: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1 *Αντικείμενο*

Η οδηγία αυτή θεσπίζει ελάχιστους κανόνες σχετικά με τα τρομοκρατικά εγκλήματα και τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε αυτά, τα εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές ομάδες και τα εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες, καθώς και ειδικά μέτρα προστασίας και συνδρομής για τα θύματα της τρομοκρατίας.

Άρθρο 2 *Ορισμοί*

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι κάτωθι ορισμοί:

²⁹ Όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2008, για την τροποποίηση της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ (ΕΕ L 330, 9.12.2008, σ. 21).

- α) ως «κεφάλαια» νοούνται τα περιουσιακά στοιχεία κάθε είδους, υλικά ή άυλα, κινητά ή ακίνητα, ασχέτως του τρόπου απόκτησής τους, καθώς και νομικά έγγραφα ή πράξεις σε οποιαδήποτε μορφή, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής ή ψηφιακής, που αποδεικνύουν δικαίωμα ή συμφέρον για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, στα οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τραπεζικές πιστώσεις, ταξιδιωτικές επιταγές, τραπεζικές επιταγές, εντολές πληρωμών, μετοχές, κινητές αξίες, ομόλογα, συναλλαγματικές και πιστωτικές επιστολές,
- β) ως «νομικό πρόσωπο» νοείται οποιαδήποτε οντότητα έχει νομική προσωπικότητα σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία, εξαιρουμένων των κρατών ή των δημόσιων οργανισμών που ασκούν κρατική εξουσία και των δημόσιων διεθνών οργανισμών.
- γ) ως «τρομοκρατική ομάδα» νοείται η εγκαθιδρυμένη επί ένα χρονικό διάστημα και διαρθρωμένη ένωση περισσότερων των δύο προσώπων που δρουν από κοινού προκειμένου να τελέσουν τρομοκρατικά εγκλήματα
- δ) Με τον όρο «διαρθρωμένη ένωση» νοείται μια ένωση που δεν συγκροτήθηκε τυχαία με σκοπό να διαπράξει αμέσως ένα ορισμένο έγκλημα και η οποία δεν έχει απαραίτητως τυπικά καθορισμένους ρόλους για τα μέλη της, συνέχεια στη σύνθεσή της ή πολυσύνθετη δομή.

ΤΙΤΛΟΣ II:

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Άρθρο 3

Τρομοκρατικά εγκλήματα

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίσει ότι οι εκ προθέσεως πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και ορίζονται ως εγκλήματα δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, και οι οποίες είναι δυνατόν, λόγω της φύσης ή του συναφούς πλαισίου τους, να προσβάλλουν σοβαρά χώρα ή διεθνή οργανισμό, ορίζονται ως τρομοκρατικά εγκλήματα στις περιπτώσεις που διαπράττονται έχοντας ως στόχο ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω:
 - α) να εκφοβίσουν σοβαρά έναν πληθυσμό ή
 - β) να εξαναγκάσουν αδικαιολόγητα μια κυβέρνηση ή έναν διεθνή οργανισμό να εκτελέσουν ή να παραλείψουν οποιαδήποτε πράξη, ή
 - γ) να αποσταθεροποιήσουν σοβαρά ή να καταστρέψουν τις θεμελιώδεις πολιτικές, συνταγματικές, οικονομικές ή κοινωνικές δομές μιας χώρας ή ενός διεθνούς οργανισμού.
2. Οι εκ προθέσεως πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι:
 - α) προσβολή κατά της ζωής προσώπου, η οποία είναι δυνατόν να επιφέρει το θάνατο,
 - β) προσβολή κατά της σωματικής ακεραιότητας προσώπου,
 - γ) απαγωγή ή αρπαγή προσώπων,
 - δ) πρόκληση μαζικών καταστροφών σε κυβερνητικές ή δημόσιες εγκαταστάσεις, συγκοινωνιακά συστήματα, εγκαταστάσεις υποδομής, περιλαμβανομένων και

των συστημάτων πληροφορικής, σταθερές εξέδρες που βρίσκονται επί της ηπειρωτικής υφαλοκρηπίδας, δημόσιους χώρους ή ιδιωτικές ιδιοκτησίες, που θα μπορούσαν να εκθέσουν σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές ή να προξενήσουν σημαντικές οικονομικές απώλειες,

- ε) κατάληψη αεροσκαφών ή πλοίων ή άλλων μέσων μαζικής μεταφοράς ή μεταφοράς εμπορευμάτων,
- στ) κατασκευή, κατοχή, κτήση, μεταφορά, προμήθεια ή χρήση πυροβόλων όπλων, εκρηκτικών υλών, πυρηνικών, βιολογικών και χημικών όπλων καθώς και, όσον αφορά τα βιολογικά και χημικά όπλα, έρευνα και ανάπτυξη,
- ζ) απελευθέρωση επικίνδυνων ουσιών ή πρόκληση πυρκαγιών, πλημμυρών ή εκρήξεων, με αποτέλεσμα την έκθεση ανθρώπινων ζώων σε κίνδυνο,
- η) διαταραχή ή διακοπή του εφοδιασμού ύδατος, ηλεκτρικής ενέργειας ή κάθε άλλου βασικού φυσικού πόρου, με αποτέλεσμα την έκθεση ανθρώπινων ζώων σε κίνδυνο,
- θ) απειλή τέλεσης μιας εκ των πράξεων που απαριθμούνται στα σημεία α) έως η),

Άρθρο 4

Εγκλήματα σχετικά με τρομοκρατική ομάδα

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τιμωρούνται, ως ποινικά αδικήματα, οι ακόλουθες εκ προθέσεως τελούμενες πράξεις:

- α) η διεύθυνση τρομοκρατικής ομάδας,
- β) η συμμετοχή στις δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας, μεταξύ άλλων με την παροχή πληροφοριών ή υλικών μέσων ή με κάθε μορφής χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της, έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι η συμμετοχή αυτή θα συμβάλει στις εγκληματικές δραστηριότητες της ομάδας.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ: ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 5

Δημόσια πρόκληση για τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττεται εκ προθέσεως, η διάδοση ή η με οποιονδήποτε τρόπο διάθεση ενός μηνύματος προς το κοινό, με πρόθεση την υποκίνηση σε τέλεση ενός από τα τρομοκρατικά εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως η) , όταν μια τέτοια συμπεριφορά, είτε υποστηρίζει άμεσα είτε όχι τα τρομοκρατικά εγκλήματα, προκαλεί κίνδυνο τέλεσης ενός ή περισσότερων τέτοιων εγκλημάτων.

Άρθρο 6

Στρατολόγηση τρομοκρατών

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η υποκίνηση άλλου προσώπου σε τέλεση ενός από τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο

3 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως η) ή στο άρθρο 4, τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα όταν διαπράττεται εκ προθέσεως.

Άρθρο 7

Παροχή εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττεται εκ προθέσεως, η παροχή οδηγιών σχετικά με την κατασκευή ή τη χρήση εκρηκτικών, πυροβόλων όπλων, λοιπών όπλων ή επιβλαβών ή επικίνδυνων ουσιών ή άλλων ειδικών μεθόδων ή τεχνικών, με σκοπό την τέλεση ή τη συμβολή σε ένα από τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως η), έχοντας επίγνωση ότι η διαβιβασθείσα τεχνογνωσία πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τον σκοπό αυτό.

Άρθρο 8

Λήψη εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττεται εκ προθέσεως, η λήψη οδηγιών, από άλλο άτομο, σχετικά με την κατασκευή ή τη χρήση εκρηκτικών, πυροβόλων όπλων, λοιπών όπλων ή επιβλαβών ή επικίνδυνων ουσιών ή άλλων ειδικών μεθόδων ή τεχνικών, με σκοπό την τέλεση ή τη συμβολή στην τέλεση ενός από τα τρομοκρατικά εγκλήματα που απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως η) του άρθρου 3 παράγραφος 2.

Άρθρο 9

Ταξίδια στο εξωτερικό για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τιμωρούνται ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττονται εκ προθέσεως, τα ταξίδια σε άλλη χώρα με σκοπό την τέλεση ή τη συμβολή στην τέλεση ενός από τα τρομοκρατικά εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3, η συμμετοχή σε δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας που αναφέρονται στο άρθρο 4 ή η παροχή ή λήψη εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 7 και 8.

Άρθρο 10

Οργάνωση ή με άλλον τρόπο διευκόλυνση των ταξιδιών στο εξωτερικό για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττεται εκ προθέσεως, οποιαδήποτε πράξη οργάνωσης ή διευκόλυνσης που βοηθάει ένα άτομο να ταξιδέψει στο εξωτερικό με σκοπό την τέλεση τρομοκρατικής πράξης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9, γνωρίζοντας ότι η βοήθεια που παρέχεται αποσκοπεί σε αυτό το σκοπό.

Άρθρο 11

Χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττεται εκ προθέσεως, η παροχή ή συγκέντρωση κεφαλαίων, με οποιονδήποτε τρόπο, άμεσα ή έμμεσα, με πρόθεση να χρησιμοποιηθούν, ή γνωρίζοντας ότι πρόκειται να χρησιμοποιηθούν, εν όλω ή εν μέρει, για την τέλεση οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 10 και 12 έως 14 ή στο άρθρο 16.

Άρθρο 12

Διακεκριμένη κλοπή για την τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττεται εκ προθέσεως, η διακεκριμένη κλοπή που διαπράττεται με σκοπό την τέλεση ενός από τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 3.

Άρθρο 13

Εκβίαση σε τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττεται εκ προθέσεως, η εκβίαση με σκοπό την τέλεση ενός από τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 3.

Άρθρο 14

Πλαστογραφία διοικητικών εγγράφων με σκοπό την τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττεται εκ προθέσεως, η πλαστογραφία διοικητικών εγγράφων με σκοπό την τέλεση ενός από τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως η) και στο άρθρο 4 στοιχείο β) του .

ΤΙΤΛΟΣ IV: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ, ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 15

Σχέση με τρομοκρατικά εγκλήματα

Για να θεωρηθεί αξιόποιο ένα έγκλημα που αναφέρεται στο άρθρο 4 και στον τίτλο III, δεν είναι απαραίτητο να έχει πράγματι τελεστεί τρομοκρατικό έγκλημα, ούτε είναι απαραίτητο να προσδιοριστεί κάποια σύνδεση με συγκεκριμένο τρομοκρατικό έγκλημα ή, όσον αφορά τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 9 έως 11, με συγκεκριμένα εγκλήματα που σχετίζονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες.

Άρθρο 16

Συνέργεια, ηθική αυτουργία, απόπειρα

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να επισύρει ποινή η συνέργεια σε έγκλημα που προβλέπεται στα άρθρα 3 έως 8 και στα άρθρα 11 έως 14.
2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να επισύρει ποινή η ηθική αυτουργία εγκλήματος από τα προβλεπόμενα στα άρθρα 3 έως 14.
3. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να επισύρει ποινή η απόπειρα τέλεσης εγκλήματος που προβλέπεται στα άρθρα 3, 6, 7, 9 και 11 έως 14, με εξαίρεση την κατοχή που προβλέπεται στο στοιχείο στ) του άρθρου 3 παράγραφος 2 και του εγκλήματος που αναφέρεται στο σημείο ι) του άρθρου 3 παράγραφος 2.

Άρθρο 17

Ποινές εις βάρος φυσικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 3 έως 14 και 16 να τιμωρούνται με ποινικές κυρώσεις

αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές, που είναι δυνατόν να συνεπάγονται την έκδοση.

2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίσει ότι τα τρομοκρατικά εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 και τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 16, στο μέτρο που σχετίζονται με τρομοκρατικά εγκλήματα, τιμωρούνται με ποινή στερητική της ελευθερίας αυστηρότερη από εκείνη που επιβάλλεται βάσει του εθνικού δικαίου για τέτοια εγκλήματα απουσία της ειδικής πρόθεσης που απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 3, εκτός εάν οι ποινές που επιβάλλονται είναι ήδη οι μέγιστες δυνατές ποινές σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.
3. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίσει ότι τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 4 υπόκεινται σε ποινή στερητική της ελευθερίας, με μέγιστη ποινή τουλάχιστον δεκαπέντε έτη για το έγκλημα που αναφέρεται στο άρθρου 4α) στοιχείο α), και μέγιστη ποινή τουλάχιστον τα οκτώ έτη για τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρου 4β) του. Όταν το τρομοκρατικό έγκλημα που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 σημείο i) τελείται από άτομο που διευθύνει τρομοκρατική ομάδα όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 στοιχείο α), η μέγιστη ποινή δεν είναι μικρότερη των οκτώ ετών.

Άρθρο 18

Ελαφρυντικές περιστάσεις

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι ποινές που αναφέρονται στο άρθρο 17 να μπορούν να μειωθούν όταν ο δράστης του αδικήματος:

- α) παραιτείται από τις τρομοκρατικές δραστηριότητές του, και
- β) παράσχει στις διοικητικές ή δικαστικές αρχές πληροφορίες, τις οποίες δεν θα μπορούσαν άλλως να αποκτήσουν και οι οποίες τις βοηθούν:
 - (1) να αποτρέψουν ή να περιορίσουν τα αποτελέσματα του εγκλήματος,
 - (2) να προσδιορίσουν ή να παραπέμψουν στη δικαιοσύνη τους λοιπούς δράστες της αξιόποινης πράξης,
 - (3) να εξεύρουν αποδεικτικά στοιχεία, ή
 - (4) να αποτρέψουν την τέλεση άλλων εγκλημάτων προβλεπομένων στα άρθρα 3 έως 14 και 16.

Άρθρο 19

Ευθύνη των νομικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα νομικά πρόσωπα να μπορούν να υπέχουν ευθύνη για οποιοδήποτε από τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 14 και 16, όταν αυτά τελούνται προς όφελός τους από οποιοδήποτε πρόσωπο, που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου βασιζόμενη σε:
 - β) εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου,
 - γ) εξουσία λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου,
 - δ) εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν επίσης τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα νομικά πρόσωπα υπέχουν ευθύνη όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από πρόσωπο

που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατέστησε δυνατή την τέλεση οιαδήποτε εκ των εγκλημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 14 και 16 προς όφελος του εν λόγω νομικού προσώπου από πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία του.

3. Η ευθύνη των νομικών προσώπων δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την ποινική δίωξη φυσικών προσώπων που είναι αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στην τέλεση οιαδήποτε εκ των εγκλημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 14 και 16.

Άρθρο 20

Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι σε νομικό πρόσωπο το οποίο υπέχει ευθύνη δυνάμει του άρθρου 19 επιβάλλονται αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται χρηματικά πρόστιμα με ποινικό ή μη χαρακτήρα και, ενδεχομένως, άλλες κυρώσεις, όπως:

- β) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις,
- γ) προσωρινή ή οριστική απαγόρευση της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας,
- δ) θέση υπό δικαστική εποπτεία,
- ε) δικαστική εκκαθάριση,
- στ) προσωρινό ή οριστικό κλείσιμο εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση του εγκλήματος.

Άρθρο 21

Δικαιοδοσία και δίωξη

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του ως προς τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 3 έως 14 και 16 εάν:

- β) το αδίκημα διαπράττεται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, στην επικράτειά του,
- γ) το αδίκημα διαπράττεται επί σκάφους υπό τη σημαία του ή αεροσκάφους εγγεγραμμένου στο νηολόγιό του,
- δ) ο δράστης του αδικήματος είναι υπήκοος ή κάτοικός του,
- ε) ο δράστης του αδικήματος παρέχει εκπαίδευση τρομοκρατών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 7, σε υπηκόους ή κατοίκους,
- στ) το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφός του,
- ζ) το αδίκημα διαπράττεται κατά των θεσμών ή του πληθυσμού του εν λόγω κράτους μέλους ή κατά θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με έδρα στο εν λόγω κράτος μέλος.

Κάθε κράτος μέλος μπορεί να επεκτείνει τη δικαιοδοσία του εάν το έγκλημα διαπράττεται στην επικράτεια ενός κράτους μέλους.

2. Όταν έγκλημα υπάγεται στη δικαιοδοσία περισσότερων του ενός κρατών μελών και οποιοδήποτε εκ των συγκεκριμένων κρατών μπορεί εγκύρως να ασκήσει δίωξη βάσει των ίδιων πραγματικών περιστατικών, τα συγκεκριμένα κράτη μέλη συνεργάζονται προκειμένου να αποφασίσουν ποιο εξ αυτών θα προβεί στη δίωξη

των δραστών με σκοπό, εφόσον είναι δυνατό, να συγκεντρωθεί η διαδικασία σε ένα μόνο κράτος μέλος. Προς τούτο, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν την Eurojust για να διευκολύνει τη συνεργασία των δικαστικών τους αρχών και το συντονισμό των ενεργειών τους. Λαμβάνονται υπόψη διαδοχικά τα ακόλουθα στοιχεία:

- β) το κράτος μέλος είναι εκείνο στο έδαφος του οποίου διαπράχθηκαν οι αξιόποινες πράξεις,
 - γ) το κράτος μέλος είναι εκείνο του οποίου είναι υπήκοος ή κάτοικος ο δράστης,
 - δ) το κράτος μέλος είναι το κράτος μέλος προέλευσης των θυμάτων,
 - ε) το κράτος μέλος είναι αυτό, στο έδαφος του οποίου ανακαλύφθηκε ο δράστης.
3. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του ως προς τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 3 έως 14 και 16 σε περιπτώσεις όπου αρνείται να παραδώσει ή εκδώσει ένα άτομο που θεωρείται ύποπτο ή έχει καταδικαστεί για ένα τέτοιο αδίκημα σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.
4. Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι η δικαιοδοσία του καλύπτει υποθέσεις στις οποίες τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 4 και 16 έχουν τελεστεί εν όλω ή εν μέρει στην επικράτειά του, όποιος και αν είναι ο τόπος όπου η εγκληματική ομάδα έχει τη βάση της ή αναπτύσσει τις εγκληματικές δραστηριότητές της.
5. Το παρόν άρθρο δεν αποκλείει την άσκηση δικαιοδοσίας επί ποινικών υποθέσεων, όπως την έχει θεσπίσει ένα κράτος μέλος σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία.

ΤΙΤΛΟΣ V: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Άρθρο 22

Προστασία και συνδρομή στα θύματα της τρομοκρατίας

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η διεξαγωγή ανακρίσεων ή η άσκηση δίωξης για τα εγκλήματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, να μην εξαρτώνται από καταγγελία ή κατηγορία προερχομένη από θύμα του τρομοκρατικού εγκλήματος, τουλάχιστον όσον αφορά πράξεις που τελέστηκαν στο έδαφος του κράτους μέλους.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την ύπαρξη ειδικών υπηρεσιών για τη συνδρομή και τη στήριξη των θυμάτων της τρομοκρατίας. Οι υπηρεσίες αυτές έχουν την ικανότητα και την οργανωτική δομή που απαιτείται για την παροχή βοήθειας και στήριξης στα εν λόγω θύματα, αμέσως μετά από μια επίθεση και για όσο διάστημα χρειαστεί στη συνέχεια, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε θύματος. Οι υπηρεσίες είναι εμπιστευτικές, παρέχονται δωρεάν και είναι εύκολα προσβάσιμες από όλα τα θύματα της τρομοκρατίας. Περιλαμβάνουν ιδίως:
- α) συναισθηματική και ψυχολογική υποστήριξη, όπως μετατραυματική υποστήριξη και συμβουλευτική,
 - β) παροχή συμβουλών και πληροφοριών σχετικά με οποιοδήποτε συναφές νομικό, πρακτικό ή οικονομικό ζήτημα.

3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επιπλέον και με την επιφύλαξη των μέτρων που προβλέπονται στην οδηγία 2012/29/ΕΕ.

Άρθρο 23

Δικαιώματα των θυμάτων της τρομοκρατίας που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους συνεργάζονται μεταξύ τους για να εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε πληροφορίες για θύματα της τρομοκρατίας που κατοικούν σε κράτος μέλος άλλο από αυτό στο οποίο τελέστηκε το τρομοκρατικό έγκλημα. Η πρόσβαση σε πληροφορίες περιλαμβάνει, ιδίως, πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των θυμάτων, διαθέσιμες υπηρεσίες στήριξης και προσβάσιμα συστήματα αποζημίωσης.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όλα τα θύματα της τρομοκρατίας έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες συνδρομής και στήριξης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22, στην επικράτεια του κράτους μέλους κατοικίας τους, ακόμα και αν το τρομοκρατικό έγκλημα τελέστηκε σε άλλο κράτος μέλος.

ΤΙΤΛΟΣ VI: ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιου 2002/475/ΔΕΥ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ αντικαθίσταται όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών ως προς την ημερομηνία μεταφοράς της εν λόγω απόφασης-πλαίσιου στο εθνικό δίκαιο.

Όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία, οι παραπομπές στην απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 25

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία έως την [12 μήνες μετά την έκδοση]. Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 26

Υποβολή εκθέσεων

1. Η Επιτροπή υποβάλλει, έως την [24 μήνες μετά τη λήξη της προθεσμίας για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας], έκθεση προς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το

Συμβούλιο, στην οποία αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει, έως την [48 μήνες μετά τη λήξη της προθεσμίας για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας], έκθεση προς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία αξιολογεί την επίπτωση και την προστιθέμενη αξία της παρούσας οδηγίας στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την απόφαση 2005/671/ΔΕΥ.

Άρθρο 27
Εναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 28
Παραλήπτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος